

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel az **Kiadója A NAP** Újságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam

BUDAPEST, SZERDA, 1907 OKTÓBER 23

48. szám

A Hir 48-ik száma:

Wekerle milliói

Csak hogy mi fizetjük. A miniszterelnök expozéja

Szemfényvesztés számokkal

A költségvetés rejtelméi

ADÓREFORM,

amely a népet nyuzza

**A KORMÁNY
 ütőkártyája**

Az adóreformmal akarja leszerelni a háborgó függetlenségieket. Tájékozatlanok a képviselők. Dázsonyi megbélyegzi az adóreformot

A király betegsége

Orvosai biznak fölépülésében

Olcsóbb lesz a hus

Harminc mézárás akciója. Nyilatkoznak A Hírben

VISSZA

a vizsgadíjakkal!

Wittmann Ferenc műegyetemi tanár visszaadta a megbukott hallgatók vizsgapénzét

Bécsi

bankigazgató

nyilatkozik az önálló magyar bank mellett. Végre egy osztrák, ki megmondja az igazat!

Jogakadémiai

tanárok

Apponyi ellen

ÖRÜLT

a szegedi birák előtt

Megtámadta az elnököt

Nyolc riport

Bródy Sándor regénye

Távirat, telefon

Lelketlen költségvetés

Amikor Oroszország konstantinápolyi hirhadt nagykövete mosolygós arccal és sima manipulációval kényszerítette bele Törökországot a háboru romlásába, akkor a törökök a maguk keserű, nyugodt humorával elnevezték ezt a nagykövetet, ezt az igazi muszka diplomatát, Ignatievet a „hazugságok öregapjájá"-nak.

Ha belőlünk a sors ki nem korbácsolta volna már a humor utolsó kis vércseppjeit is, ha a belénk savanyodott kedv át nem alakult volna mindnyájunkban derűs és termékeny humor helyett savanyu és ecetesen természetlen szatirává: most mi is adhatnánk valami ilyen találó nevet Wekerle Sándor miniszterelnöknek.

A kiegyezés nagy parlamenti napján a miniszterelnök még reszketeg volt, még nem lelt vissza önmagára, — talán mert neki is sok volt az egyetemes fejbekölintottságunkból reá is eső rész, vagy talán azért, mert még bizonytalan kalkulusokkal számított abban, hogy a képviselőház hány tagja fogadja és hogyan a kijelentéseit. De ma, a költségvetés parlamenti nagy napján, ő, ma már teljesen otthon volt a saját mosolygós orcája mögött, tökéletes birtokában mind azoknak a politikai erényeknek és erkölcsöknek Wekerle Sándor, amelyek eddig is oly pregnánsan jellemezték. Talán azért, mert a költségvetés még a kiegyezésnél is hazugabb és így Wekerle itt már egészen az elemében volt, de az sem lehetetlen, hogy azért, mert ma már biztos pártárvnyokkal, tiszta komputussal gondolta, hogy megcsinálhatja a maga kis számadásait.

Valóban: a multkor még ráncolt homloku Wekerle ma már mosolygott, ami döntő argumentum a mellett, hogy a költségvetés még a kiegyezésnél is hazugabb és több port hint a szemünkbe.

Ha azonban akadna valaki, aki ezt el nem hinné a miniszterelnök immár közhitelnek örvendő mosolygásának, szolgálhatunk mellékargumentumokkal is arra, hogy mit érnek az igazság nézőpontjából, a valóság mérlegén a költségvetés számadatai. A főhazugság bennük természetesen kapcsolatos a másik nagy hazugsággal: a kiegyezéssel. Mert az expozé szerint a költségvetés valami huszonkétezer korona fölösleggel zárul, de az így felállított számvetésbe a kvóta még a régi arány szerint van beleillesztve, vagyis nem azzal az öt-hatmilliónyi és évről-évre gyarapodó többlettel, ami már a jövő évre is — kereken számítva — bizony csak ötmillió keserves deficitet jelent a koldus és elenyésző huszonkétezer koronával szemben.

Ez a főhazugság természetesen a

sors könyörtelen logikája szerint vonszolja magával a mellék hazugságokat. A kiszinezéseket, eldugásokat és azokat a majdan nagyranövendő törpéket, amelyeket azután megbocsátani és a feledésnek átadni egy jövő és engedelmes zárszámadási bizottság kötelessége lesz. Mert ha semmi e világon gyanus nem volna, az már mégis csak a malom alatt is szeget fog ütni a politizáló fejébe, hogy a honvédelmi tárca budgetje csak másfélmillió koronával növekedett, ami valóban szerény kis virág volna a pénzügyi tárca huszonegymilliójához, vagy pláne a kereskedelmi minisztérium negyvenötmillió többletéhez képest. Szerény kis virág, — ha benne nem volna a miniszterelnök expozéjában az a tövis is, hogy az „általános drágaság folytán nemcsak a honvédségnek, hanem a közös hadseregnek a költségei is emelkedni fognak.“ Aki ezt sem érti, az vagy a füllére vak, vagy a szemére sánta, vagy egyéb testi hibája van. Mert ez semmi egyebet nem jelent, mint a létszámemelésnek szemérmatosan orcátlan, avagy képtelenül szemérmes bejelentését már az expozében.

A kereskedelmi minisztérium negyvenötmillió költségtöbbletének szintén van ilyen kellemes kis mellékíze. Csaknem az egész többlet úgy van sanzsirozva, hogy a vasutasok nyomorult kis fizetésemelésének a szemrehányó, kenyéririgy emlegetése forduljon kifelé belőle. És mindjárt ott van mögötte a szigorú intés is: többé itt semmiféle fizetésemelésről szó ne legyen, az állam nem bírja a terheket.

Csak megragadott momentumok, vagy ha jobban tetszik, a leginkább égrekiáltó bünök ezek a költségvetés rengeteg és cirkszi ügyességgel beadott számtengerében. Az egész komplexum felfejtése, szakszerű meghazudtolása és abszurdumig való vitele, az ország szemeinek a tökéletes felnyitása egy erős és mindig készenlétben levő parlamenti ellenzéknek a kötelessége volna.

És ha a kiegyezés bejelentésekor még ráncolt homloku Wekerle ma már mosolygós volt is, talán még ennek sem kellene azt jelenteni, hogy már egészen bizonyos a számításában. Lehet, hogy a költségvetés hazug számoszlopai között egészen otthon érzi magát, de hogy a parlament erőarányaival is ilyen biztosan számolt, azt a jobb fordulat reményében és a jobb érzések feltámadásainak erős hitében kétségbe vonjuk.

És élünk a meggyőződéssel, hogy még azoknak a szemét is fel fogja nyitni ez a költségvetés, akik azt a paktumra, koalícióra, megevett békára és egyéb hasonló jókra való tekintettel hajlandók megszavazni

Költségvetés, adóreform a képviselőház előtt

Ma diszelőadás volt az Országhához címzett dunaparti színházban. Jelentéktelen apróságok után fellépett a nagy, az utólrhetetlen *Wekerle* Sándor, aki ma a koalíció gyáva, megalkuvó politikája következtében nem Frankl Mórica egy varietének, hanem miniszterelnöke Magyarországnak. Tehát fellépett ő, a nagy, a dicső, az utólrhetetlen. Nála komolyabb, jelentékenyebb, hazafiasabb politikus lehet, sőt számtalan van ebben az országban, de jobb, ügyesebb szám-equilibrista nincs sehoh a világon. Ugy dobálódik a számokkal, mint egy zsonglór a tányérokkal. Csak az a baj, hogy a számok dobálása közben az egész országot főbeköltintja.

Mikor az ülés megkezdődött, nagyon kevesen voltak a teremben. Már ez is csodálatos volt, hogy nem valami nagyon érdeklődnek a költségvetés iránt. Hogy még a türelmes, jámbor koalíció sem kíváncsi *Wekerle*-re. Hogy még ők is megelégték az ő sok — igazmondását.

Féltizenegykor jelentette az elnök:

— A miniszterelnök ur kíván szólni.

És *Wekerle* beszélni kezdett. Csodálatosan nagy ambícióval, melegséggel és virtuozitással a számok dobálásában, de ugyan-csak csodálatosan kevés érdeklődés mellett. Álmosan, nyugodtan, sőt elszántan hallgatta a Ház, különösen a függetlenségi többség az expozét. Egyetlenegyszer sem melegdedek fel. Csak akkor hallatszott egy kis éljenzés, amikor a csendőrség és rendőrség illetményeinek emeléséről beszélt. Nagy erővel zúgott az ellentmondás még a függetlenségi oldalról is, amikor *Wekerle* *kiállításba helyezte a hadügyi költségek emelését*. Erre még a legjobb mamelukok is felébredtek. Beszéde végén olyan rabulisztikával beszélt *Wekerle*, hogy a jámbor függetlenségi párt megéljenzete.

Ennek az éljenzésnek még lehetne valami súlya, ha utána nyomban a függetlenségi párt nem tett volna olyant, amivel lehetetlenné teszi, hogy politikailag komolyan vegyék. Egyhangulag elfogadta a Ház a miniszterelnöknek a felemelt kvóta megállapítására kiküldendő bizottság megválasztásáról szóló határozati javaslatát. Holnap már meg is választják a kvóta-bizottságot. Ez is egészen új dolog: *függetlenségi és 48-as kvóta-bizottság*.

A képviselőház ülése

— Október 22-én. —

Pontban tíz óraker nyitotta meg a képviselőház mai ülést *Justh* Gyula elnök. Eszrevétel nélkül hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Kegyeletes szavakkal emlékszik meg *Podmaniczky* Frigyes báró haláláról. Bejelenti, hogy *Popovics* Dusan lemondott a jegyzőségről.

Expozé!

Költségvetés és adóreform a Ház előtt

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az 1908-ik évi költségvetést terjeszti a Ház elé. Miután a legfőbb eredményeket föltüntető költségvetés is szegényes, ha számadataival nem juttatja kifejezésre a kormányzat politikáját, a költségvetés ismertetésén kívül azzal a kérdéssel is foglalkozik, hogy az állami adminisztráció berendezése helyes-e és a nép javára irányul-e. A kormány megértette annak a nagy evolúciónak intő szavát, amely egész új irányba lát-szik terelni az emberiség fejlődését, amikor a gazdasági erőbe és a társadalmi átalakuló rétegek helyes tömörülésébe helyezi a népek fajsúlyát. E szempontokból ismerteti a költségvetést.

Belügy, pénzügy, igazságügy

Mindenekelőtt a belügyi tárca költségvetését ismerteti. A központi költségek ezen tárca keretében 105.000 koronával emelkedtek, ezt a személyzet szervezetének változása tette szükségessé. A megyei szervezet változtatása 1.121.000 koronával emelte a belügyi költségeket. A csendőrség fizetésének rendezése folytán ennek költsége 1.181.000 koronára emelkedett. 259.000 koronával emeltetett a fővárosi állam-

rendőrség költségelőirányzata. A határrendőrségnél is 245.000 koronával emelkednek a kiadások. (Helyeslés.) A pénzügyi tárca keretében szaporítani kellett az adóhivatalok személyzetét és a pénzügyőrséget ötvenkilenc fővel. Az igazságügyi tárca keretében a törvényszékek költsége hárommillió koronával emelkedett, hogy a bírói személyzet illetménye rendezet-hessék. (Helyeslés.) A bírói segédszemélyzet fizetését is rendezték. Megszüntették azt az állapotot, hogy a magasabb képzettségű jegyzők a XI-ik fizetési osztályban maradjanak.

Egyszerűsítik a közigazgatást!?

Minden gondolkodó embert foglalkoztat ma már az a kérdés, hogy nem lehetne-e a közigazgatás költségeit apasztani? A nagy teherrel küzdő községek anyagi segítése tekintetéből a belügyminiszter közlelbb javaslatot fog előterjeszteni a községi orvosok-nak az állami költségvetés terhére való átvétele iránt. (Élénk helyeslés.) A városok a bor- és hus-fogyasztási adóból előálló jövedelem-többletből fog-nak nagyobb mértékben részesedni, ahol pedig a pótd-adó már szinte elviselhetetlen mértékig nőtt, ott az állam egyes segítségben fogja részesíteni a városi és községi háztartásokat. Erre nézve a kormány még a jelenlegi ülészakban javaslatot fog előter-jeszteni.

Hála Isten! Emelkedett

A honvédelmi tárca költségei 1.670.000 koronával emelkednek. Ezt az emelkedést a központi szervez-et változása, a nevelőintézetek fejlesztése, a hon-védmenház felségélyezése tették szükségessé. Az ál-talános drágulás természetesen meglátszik a honvé-delmi tárca költségvetésén, amint meg fog látszani a közös költségvetésén is. (Zaj.)

Felkiáltások: Elég a kvótaemelés!

— Nem kell hadügyi költségemelés.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A honvédelmi tárca költségvetésének ismertetésénél visszatér az igazságügyi tárca költségvetésére. A kormány méltá-nyolta a bírói pályán működőket azt a kívánságát, hogy amikor koruk előrehaladtával családi szük-ségeik növekednek, oly anyagi helyzetbe jussanak, hogy szükségleteiket ki is tudják elégíteni. A kor-mány reméli, hogy a bírák ez intézkedések után föl-hagynak azzal a törekvéssel, hogy magasabb bír-óságokhoz vágyódnak, csupán a nagyobb illetmény miatt, mert hiszen most már az alsó bíróságoknál is megkaphatják a nagyobb illetményeket. Az új költ-ségvetés szerint százötven bíró lesz VI., ezer a VII., ezer a VIII. és csak háromszáz marad a IX. fizetési osztályban. A jegyzőknél is megszüntetik az eddigi vizsás állapotot.

Szegény kultúra!

A közoktatásügyi tárca rendes kiadásai 10.670.000 koronával emelkednek, részint a tanítói fizetésrendezés, részint a népiskolák reformja foly-tán. Művészeti, tudományos és irodalmi célokra nagy költségelőirányzatot vett fel, az iskolán kívüli gy-akorlati oktatás céljából. Humanitárius kiadásaink is emelkedtek. Gazdasági tevékenységünk elsőrangú része az állami üzemek szervezete. Fejleszteni kellett ezeket, hogy a közügyeket annál jobban kielégít-hessék. A földmívelésügyi tárca költségei is nagy mérvben emelkedtek. Gazdasági tevékenységünk nem merülhet ki az állami üzemek fejlesztésében. Általá-ban tekintettel kellett lenni a folytonosan növekvő drágaságra. Kulturális és gazdasági életünk fejlesz-tése mindennél jobban foglalkoztatja a kormányt, amint ez a költségvetés összes adataiból kitünik. Jelentékenyebbek azon többletek, melyeket szociális feladatok megoldása tett szükségessé. A keresede-lelemügyi tárca keretében 1.517.000 korona többletet vettek fel a munkásbiztosításra, ezenkívül hasonló nagy tételeket vettek fel a mezői munkások javára, ugy a tanítói fizetésrendezésre, a bírák helyzetének javítására. Ide számítható a csendőrség fizetésrende-zése és az a sok millió, ami az állam üzemének költ-ségeinél munka címén adatik ki. Mindent a kulturá-ért és a gazdasági haladás biztosításáért.

Legyen vége a követeléseknek!

Megdöbentő nagy a költségvetés kiadási ré-szének emelkedése, az elmúlt esztendőhöz visz-onyítva. Az emelkedést az illetmények minden vonalon való emeltetése tette szükségessé. Ki kell jelentenie, hogy ezek után végre az illetmények rendezése után való kívánságoknak határt kell szabni. Illetmények rendezése, állami alkalmazottak helyzetének javítása helyett az egész ország népességére kell gondolni és az egész ország helyzetén kell javítani. Ezen célból foglalkozni kell a drágaság kérdéssel, az adó reformjával, amelyről egyik javaslatot ma nyújtja a Ház elé. (Mozgás.)

Felkiáltások: Halljuk! Halljuk!

— Lássuk az adóreformot!

Az úgynevezett adóreform

Wekerle Sándor miniszterelnök: A költség-vetési törvényjavaslat kapcsán a Ház elé terjeszti az adóreformról szóló törvényjavaslatot. Most erről csak annyit mond, hogy ugy e javaslatokban, mint a legközelebb az adókezelésről beterjesztendő javas-latban a modern pénzügyi tudomány alapelvei szer-int rendezi az adóügyeket; nevezetesen megszünteti az I. és II. osztályu kereseti adót, a bányaadót, a III. és IV. osztályu kereseti adót pedig egységesíti. Minden keresetet progresszív adóval fog terhelni, s 600 koronás létminimumot kíván biztosítani. Arányt igyekszik behozni a különböző jövedelmek megadó-ztatásában; a nagy jövedelmet magasabb adó alá veti, a nem Magyarországon elköltött jövedelmet is súlyo-sabb adóval terheli meg. Meg szokták gyanusítani a pénzügyi kormányt, hogy fiskális érdeket akar rej-tetten érvényesíteni az adóreformban. Ezzel szemben kijelentheti, hogy a tervezett reformok következtében a kincstár adóbevétele évente husz millió koronával csökkeni fog, sőt a kincstár még a jövő fejlődés meg-adóztatásáról is lemond, mert ha egyszer az adóbevé-tel az új adótörvények alapján meghaladja a mai adójövedelmet, a többletet a kormány a létminimum összegének emelésére fogja fordítani. Kezdetben az volt a terve, hogy az adóreformokat részletekben fogja előterjeszteni, hogy a kincstár adóbevétele át-mentileg se csökkenjen, ámde a fiskális érdek fölött győzött az a belátás, hogy a nemzetet egy igazságtal-an adórendszer további nyomasztó súlyának kiténni nem szabad s hogy a kormány a progresszív adózás behozatalával tovább nem késlet. (Helyeslés.)

Felkiáltások: Helyes!

Nagy György: Minden vonalon be kell hozni a progresszív adórendszert!

Emelkedés: 103.000.000 korona

Wekerle Sándor miniszterelnök: Visszatér a költségvetési javaslatokra. Amint látható, feltűnően emelkednek az új költségvetésben a rendes kiadások. Százhárommillió korona emelkedés mutatkozik a ki-adásokban. Ez az emelkedés nagy intő szózat az or-szágnak. Ilyen mérvben nem bírja el az ország a ki-adások emelését. Ilyen körülmények között állami köl-lesön igénybevétele válik szükségessé. Kölesönöket, eltekintve a vasuti beruházás költségétől, nem akar igénybevenni. Ez azonban nem tarthatja vissza attól, hogy ne gondoskodjék állami bevételeink eme-léséről. Modern pénzügyi irány nemesak a bevételek fejlesztésében látja az állami költségvetés egyenlítésé-nek súlypontját, hanem az adózás rendszerének vál-toztatásában.

Ez is átmenet!

A miniszterelnök így fejezte be beszédét:

Mikor másfél év előtt ezeket a székeket elfog-laltuk, hangoztattuk, hogy küldetésünk átmeneti jellege nem menthet föl bennünket az alól, hogy köz-gazdasági és kulturális téren is szolgáljuk hazánk fejlődésének ügyét. A költségvetés számadatainak lo-gikája a kormány politikájának irányára, a kor-mányzat egész szellemére nézve ad utmutatást, de a kormány közéletünk egész terére, nemzeti és kulturá-lis haladásunk, társadalmi átalakulásunk egész irá-nyára kiterjeszti figyelmét és tevékenységét; bizván elmondhatjuk, hogy a társadalmi átalakulás véstén talán oly áldozatokhozunk, hogy ez békés visz-onyok között páratlan a népek történetében. Tehát nemesak kitűztük a jövő politikájának irányát, ha-nem a haladásnak eszközeit is megteremtettük. Ez bátorít föl bennünket arra, hogy a most előterjesztett költségvetés szíves elfogadására kérjük a tisztelt Házat. (Éljenzés.)

Két előadói jelentés

A miniszterelnök beszéde után **Hoitsy** Pál és **Lachne** Hugó előadói jelentéseket terjesztettek a Ház elé. A jelentéseket kinyomatják és napirendre tűzik.

Tíz perc szünet.

Szünet után a bizottsági tagok letették az esküt.

Függetlenségi és 48-as kvótabizottság

Következett a miniszterelnöknek a kvótabizott-ság megválasztásáról szóló határozati javaslatának tárgyalása.

Hammersberg László jegyző felolvasta a ha-tározati javaslatot.

A Ház egyhangulag elfogadta.

A jegyzőkönyv erre vonatkozó részét nyomban hitelesítették és megállapították, hogy a legközelebbi ülés szerdán délelőtt tizenegy óraker lesz. Az ülés tizenkét óraker végződött.

Silány adóreform

Wekerle bemutatta az új adótörvényeket. Azt hirdeti: a szegényeken segít, pedig a gazdagokat kiméli. Fizessen a paraszt Huszmillió korona egyenes adó helyett 20 millió fogyasztási adó. De erről hallgat

Vázsonyi kritikája

Wekerle a képviselőház mai ülésén benyújtotta az adóreformról szóló hét törvényjavaslatot. Az eddigi sokféle adó helyett öt fajta adó lesz: *jövedelemadó, általános kereseti adó, földadó, házadó, tőkekamat- és járadék adó.* Ami azonban korántsem jelenti azt, hogy a szegényebb adózó polgár terhein lényegesen csökkentett volna a kormány. Bár Wekerle büszkén hangoztatja, hogy az arányos adóztatás megvalósítására törekedett, a tény az, hogy a nagybirtokot megkimélte és a terhek tulnyomó részét a kisbirtokosokra, tehát a magyarság zömére, a *parasztságra hárítja.* Kimondja a törvény a hatszáz koronáig érő jövedelem adómentességét, de hallgat a föld- és a ház adómentességéről, amennyiben ezek hatszáz koronánál nem érnek többet. Vagyis éppen a legszegényebb emberek válláról nem emeli le a terhet, akiknek néhány lánc földjük vagy viskójuk van. A kataszter kiigazítását nyomban folyamatba akarja venni a kormány, hogy az új kataszter szerint való adózás legkésőbb 1912-ben életbe lépjen. De arról nem tudunk, hogy a *nagybirtokosok által hamisan beallott* kataszteri tiszta jövedelmeket kiigazítják-e úgy, ahogy az igazságnak és a tisztességnek megfelel.

Az új törvényjavaslatok szerint *jövedelmi adót* kötelesek fizetni: minden magyar állampolgár összes jövedelmei után, a külföldön lakó magyarok az állam területéről származó jövedelmek után, külföldiek, ha legalább egy évig itt laknak. *Menetek a jövedelmi adó alól* azok, akiknek évi összes jövedelme a *hatszáz koronát* meg nem haladja. Az adóskála, ez: 700 koronáig 5 korona az adó, 800-ig 6, 900-ig 7, 1000-ig 8, 1100-ig 9, 1200-ig 10, 1300-ig 11, 1400-ig 12, 1500-ig 14, 1600-ig 16, 1800-ig 19, 2000-ig 22, 2200-ig 26, 2400-ig 30, 2600-ig 34, 2800-ig 38, 3000-ig 44, 3200-ig 50 korona és így tovább, minden 200 korona jövedelemnövekedés után 6 koronával szaporodik az adó egész 4000 kor.-ig; ezen túl 400 koronánként 16, 7200 koronán túl 600 koronánként 26 korona, tízezeren felül még nagyobb arányban nő az adó. A 200,000 koronás jövedelem 9780 korona alá esik.

Az *általános kereseti adó* szellemi foglalkozásoknál 4, más üzleti keresetnél 5 százalék. A *földadó* 25 és fél százalékról 20-ra eszik. A *házadó* Budapesten 17,6 százalékról 17-re eszik. Vidéken jelentékenyebb a eszökkenés. A *tőkekamat- és járadékadó* az eddigi 10 százalék helyett 5 lesz. De kinek van ma tőkéje és járadéka!

Az adóreform az egyenesadókból befolyó jövedelmeket mintegy husz millió koronával csökkentti. Ezt is fönne hangoztatja, Wekerle. De miért nem teszi hozzá, hogy ezzel szemben a *fogyasztási adókat* lelkiismeretlenül husz millióval emelte? És ezt is a szegény, kiuzsorázott nép fogja megfizetni.

Kedvezés a nagyuraknak Vérlázító merénylet

Az adóreformról rendkívül súlyos, le-sújtó kritikát mondott *Vázsonyi Vilmos*, a Terézváros országgyűlési képviselője, aki *A Hír* munkatársa előtt így nyilatkozott *Wekerle* munkálatáról:

A városi lakosság ellen *soha vérlázítóbb merényletet nem követtek el*, mint amit *Wekerle* Sándor ma mosolygva jelentett be a képviselőházban. Ezt azonban bátran tehetette, mert nyugodt volt a felől, hogy nagyon kevesen értik meg. A dolog úgy áll, hogy *Wekerle*

javaslata leszállítja a földadót 5%-al, ellenben azon ürügy alatt, hogy az eddigi 10% kereseti adókulcsot felére leszállítja, *irtózatossá* módosítja a városi lakosságot. Amit a képviselők nem értettek meg egyhárra, annak a földterítése roppant egyszerű. A földadó egy képzeletbeli, a valóságnál tetemesen kisebb kataszteri hozadék után fizetetik. Most a földadó leszállításánál azt mondják, hogy 5%-al kevesebbet fognak fizetni; itt az elengedés tényleges valósága. De hogy vagyunk azonban a harmadosztályu kereseti adóval? Itt névleg 10% volt az adókulcs, nem volt azonban bevalási kényszer, nyomozás, tanuhallgatás és az a borzasztó finánc-apparátus, amit az új javaslat meg akar honosítani. Ha bárki kezébe vesz egy ceruzát és megnézi adókönyvét, könnyű szerrel kiszámíthatja, hogy most milyen adót fog fizetni. Hát néha a *most fizetett adó ötszörösét fogja fizetni ezután!* Ez leginkább a középosztályt sújtja.

— *Wekerle* ezt nagyon jól tudja, hiszen ő maga vallja be, hogy nyolc millióval többre akarja kontengálni a kereseti adót, mint a mennyi eddig befolyt. Arról nem beszélek, hogy *Wekerle* nagyon merész lépésnek hirdeti a javaslatot, mely játszik a létminimum és a progresszió elvével, mert nem merte a jövedelmi adót az állami adórendszer alapjává tenni, amint Oroszországban van. A progresszió a közepen tulságos erős, fölfelé csekély, *így megint a középosztály fog pusztulni.* *Wekerle* azzal is nagyra van, hogy a kereseti adóba behozta a progressziót és a létminimumot, ámde *irtózatossá* feudális jellegű ez a demokratikus reform, mert a földadónál nincs létminimum, tehát *a törpe-birtokosok nincsenek megvédve.* Amikor a javaslat elenged 5%-ot a földadóból, a feudális mágnásoknak és a holt-kéznek enged el. Ez a kép: egynegyed urbéri telkes gazdának elenged a javaslat negyven fillér adót, de ugyanakkor *elenged a latifundium-tulajdonosoknak* — mondjuk — *negyven ezer koronát személyenként.*

— Budapest közönsége körülbelül egyharmadát fizeti az ország kereseti adójának. Ez a javaslat tehát *irtózatossá* csapás, amit a kormány Budapest lakosaira mér. E csapásban osztoznak az összes városok. Lesz még módomban e javaslatról bővebben nyilatkozni.

Vázsonyi a képviselőházban fel fog szólalni az adóreform tárgyalásánál, de harcot indít a kiegyezési család ellen is.

Miniszterek mennek, miniszterek jönnek. Bécsből táviratozzák: Báró *Beck* miniszterelnök ma délután hosszasan tanácskozott a cseh pártvezérekkel. A tárgyalások késő délutánig húzódtak. Este a cseh pártok tartanak konferenciát és dönteni fognak a közös pártszövetségről, ha ugyan sikerül a személyi kérdéseket megoldani. A helyzet az, hogy *Prazak*, a cseh agráriusok vezére nem akar nemzetiségi miniszter lenni, Pačák hallani sem akar a kereskedelmi tárca átvételéről és Forsttal minden tekintetben szolidáris. Ilyen körülmények között az egyetlen megoldás az volna, ha mind a két miniszter megmaradna a kabinetben, ezzel legalább is elodáznák a válságot az ifjúcsuh táborban.

Tárgyalják az alkotmánybiztosítókat. A képviselőház közigazgatási bizottsága ma négyórás ülésben letárgyalta és elfogadta az *Andrássy*-féle négy törvényjavaslatot. Előadónak *Babó Mihályt*, *Horváth Józsefet*, *Czobor Lászlót* és *Hentz Károlyt* választották. *Szell Kálmán* kijelentette, hogy ő valamikor az államosítás híve volt, de most *testestől-telestől municipalista*. Szerinte a legfőbb alkotmánybiztosítók a nemzet ereje. *Dobrosszláv Péter* nem fogadta el a közigazgatási bíróságról szóló javaslatot, mert ez nem törli el a királyi biztosságot és nem utalja a meg nem szavazott adók s ujoncok kérdésében támadó konfliktusokat a bíróság körébe. *Andrássy* erre azt felelte, hogy fölösleges, mert királyi biztosi intézmény úgy sincs. Az egyesülési és gyűlekezési jogból származó vitás kérdésekre nézve, amelyekre

Brediceanu Korjólán hívta föl a figyelmet, kijelentette *Andrássy*, hogy ezeket bíróságnak kell eldönteni. Egyelőre azonban nem ígérhet ilyen bíróságot. *Horváth József* kijelentette, hogy a közigazgatási bíróság iránt a legteljesebb mértékben bizalmatlan, mert kevés benne az autonómikus érzés. Egyébként mindent elfogadtak és tömjéneztek *Andrássy*-t.

Jelölések a kvótabizottságba. Az országgyűlési alkotmánypárt kedden este értekezletet tartott. *Szell Kálmán* elnök megnyitja az értekezletet s bejelenti, hogy a jegyzőkönyv vezetésére *Nehrebeczky György* képviselőt kéri fel. Ezután jelzi, hogy a mai értekezlet tárgya a képviselőház holnapi ülésén megválasztandó kvótabizottságba a párt részéről két tagnak kijelölése. *Andrássy Gyula* gróf ajánlatára az értekezlet a kvótabizottság tagjairól az alkotmánypárt részéről *Szell Kálmánt* és *Nagy Ferencet* jelöli.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest. Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban). Magaselőlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek. Legnagyobb butorszállítási költöztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja ugy helyben és vidékre, vala mint a közeli, nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgáltatást

A TÁRSADALOM ÉS A NEMI KÉRDÉS.

Fényes László szenzációs könyve 80 fillérért minden hírlapárusítónál kapható. 2997

Megérkeztek a legújabb angol

Cilinderek

a legszebb formákban, darabja 12, 13 és 13 korona.

KERTÉSZ PÁL

Rákóczi-ut 40. a Népszínházzal szemben. Telefon 46-79.

MOTORKOCSI.

Egy 2 cilynderes, 8 lóerejű, 4 üléses, félig használt, olcsón eladó. **GÁSPÁR TESTVÉREK** Erzsébet-körút 33. szám.

ŐS-BUDAVÁRA összes épületei leromboltatnak

mert

ŐS-BUDAVÁRA feloszlik!

Az összes épületi faanyagok, cserépfedelek, deszkák, ablakok, ajtók. Minden a legjobb állapotban olcsó áron eladó.

Reggeli 9 órától esti 5 óráig.

Fegyverletétel a Royalban

Megindult az akció, hogy a függetlenségi pártot leszereljék. A bank-kérdést el akarják sikkasztani! Tárgyalnak minden-kivel. Most csak adomáznak!

Bécsi hang, — egyszer őszinte!

Tegnapról — mára egészen megváltozott a hangulat a függetlenségi párton. Sokan vannak, kiket a pártkörből való kilépés gondolata foglalkoztat, de egyelőre várják, hogy miképp jut dülőre az alkudozás, mely a kormány és az ugynevezett Holló-csoport között megindult. Mondják, hogy máris van közeledés, de a döntés még nagyon távol van. Körülbelül száz-százötven olyan tagja van a függetlenségi pártnak, ki a kiegyezést s a kvótaemeléssel járó új terhet csak abban az esetben szavazza meg, ha az önálló magyar banknak három esztendő múlva való felállítására garanciát nyújt a kormány. Erre semmi kilátás nincs ugyan, de azért tárgyalnak, szörnyű titokban s egyelőre lefújták az emberek harci kedvét. Wekerle pedig általában a kormány többi tagjai napok óta azzal fenyegetőznek, hogy a kabinet lemond, ha a kiegyezést nem szavazzák meg. Ma a Ház elé kerültek az adóreformról szóló javaslatok, melyek hónapok óta készen heverték Wekerlénél. De nem nyújtotta be, mert számolt azzal, hogy a szégyenletes, arcpirító kiegyezést ellensúlyoznia kell valamivel. Hát erre való az adóreform, — semmi másra, mert hiszen részletei borzasztóak, nem a népet és nem a középosztályt védik, hanem a feudális nagybirtokosokat. Ezzel ugyan nem lehet a választók elé lépni becsületos lélekkel és emelt fővel.

Szász József kilépett

A függetlenségi eszmének vannak még hű katonái. Nem kell végképp kétségbeesnünk a nemzet jövője felett. Wekerle és szövetségesei, az ál-48-asok nem fogják egykönnyen megszerezni a pyrrhusi győzelem habérjait. *Hentaller* Lajos, *Barla* Ödön, *Nagy* György és *Dobroszláv* Péter után ma *Szász* József, a komáromiak szimpatikus derék követője lépett ki a Royal-klubból. Levele, amelyet *Kossuth* Ferenchez intézett, így hangzik:

Nagyméltóságú Elnök ur! Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkör tagjai sorából *kilépek*. Engem a függetlenségi párt régi, dicső programja alapján választott meg a komáromi kerület képviselőjévé. Ez a program az én programom, az én meggyőződésem, amelytől eltérni nem tudnék soha. Ugy látom azonban, hogy a pártban nem mindenki gondolkodik így és hogy már nem a párt-programhoz, a régi, hamisítatlan függetlenségi programhoz való ragaszkodás a feltétele a pártban való bennmaradhatásnak, hanem az, hogy ki szavazza meg azokat a követeléseket, amelyeket pártunk mindig és minden körülmények között *ellenzett*, sőt meg is *obstruált*. Én még emlékezem, hogy pártunk állást foglalt a kvóta-felemelése ellen, s arra is emlékszem, hogy pártunk tagjai nagyméltóságú elnök ur vezetés alatt *kivonultak a képviselőház üléséből*, mikor a kvóta-deputáció tagjait választotta a Ház. Ma a kvóta-felemelés megszavazása lenne függetlenségi párti helyzetemből folyó kötelességem. Erre nem vállalkozhatom és nem is vállalkozom.

A függetlenségi párt a gazdasági önállóság kivívását hirdeti. Az önálló vámterület, az önálló bank megvalósítását igéri. A mit pedig a kormány a függetlenségi párttól kíván, az ennek ép-

pen az ellenkezője: *újabb megerősítése a közönségnek*, felfrissítése a 67-es alapnak, ami mindenkinek érdeke lehet, csak nekünk, függetlenségieknek nem. Én a magam szerény erejével ehhez a felfrissítő munkához nem akarok hozzájárulni. Én a közönség megerősítését nem akarom előmozdítani. Én a függetlenségi programot hirdetem, függetlenségi program szerint fogok tehát cselekedni is. Minthogy pedig pártkérdéssé tétetett, hogy a függetlenségi párton nem szabad a függetlenségi meggyőződésért sikra szállni, ott maradni csak úgy lehet, ha valaki a kvóta-csalást és a közönség megerősítésére alkalmas többi javaslatot megszavazza; én ez erkölcsi kényszer hatása alatt levonom ennek a konzekvenciáit, és a pártkörből kilépek.

A függetlenségi pártkör elhagyásával jogot és lehetőséget akarok magamnak szerezni, hogy a képviselőházban a függetlenségi program és meggyőződés szellemében szavazhassak.

Nagyméltóságú elnök ur iránt kiváló tisztelettel

Budapest, 1907. október 22.

Szász József.

Herman Ottó, a függetlenségi törekvésnek e régi, nemes harcosa fölkereste *Szász* Józsefet és melegen üdvözölte kilépése alkalmából. Vajjon a 48-as mamelukok szerint most már ez a kiváló tudós is hazááruló?... ..

Taussig lovag a magyar bank mellett

A *Hir* tudósítója beszélgetést folytatott *Taussig* Tivadar lovaggal, a bécsi földhitelintézet kormányzójával, aki az este Budapestre érkezett, hogy a kassa—oderbergi vasut holnap i igazgatósági ülésén résztvegyen. *Taussig* a következőket mondotta:

— Valóban meglep engem az önök hazájának rohamos gazdasági fejlődése. Mindenesetre értem és méltányolom a magyarok gazdasági önállóságra való törekvését és *hiszem is, hogy az önálló magyar bank megalapítása sikerrel járna*. Annyi azonban bizonyos, hogy a magyar hitelvilág rendkívüli megrázkódtatásoknak lenne kitéve. Meg vagyok győződve róla, hogy az önálló magyar bank részvényeit Ausztriában rövid idő alatt elkapkodnák. Jó piacra találnának még a részvények Franciaországban és Németországban is.

Hát így állunk. Amikor a bécsi pénzügyvilág egyik legnagyobb tekintélye egész nyíltan beismeri, hogy sikerrel járna az önálló magyar bank felállítása, itthon mindent elkövet gróf *Apponyi* Albert, hogy a függetlenségi párt tagjait leszerelje és a bank-önállóság gondolatától eltérítse őket. *Taussig* fontos nyilatkozata egy okkal több, hogy a nemzet ne engedje magát félrevezetni. A függetlenségi pártnak hazafiai és becsületbeli kötelessége, hogy adott programjához hiven az önálló bank megteremtését sürgesse és követelje.

A koronaőr fia

Wesselényi Ferenc báró, a kuruc *Wesselényiek* ivadéka, akinek atyját, *Miklós* bárót a múlt évben koronaórré választotta a parlament, a legkomolyabban foglalkozik a kilépés gondolatával. A fiatal *Wesselényi* művelt, képzett politikus, akinek elhatározása az erdélyi képviselőkre mindenképpen nagy hatással lesz. Állásfoglalásáról *A Nap* tudósítója előtt így nyilatkozott:

— Igenis, foglalkozom a kilépés gondolatával, mert a kiegyezést úgy, ahogy megkötötték, nem szavazhatom meg. Hallom, hogy a bankkérdésben valami deklaráció készül. Ezt meg kell várnom, mert tovább elhatározásomat ettől teszem függővé. Meggyőződésem, hogy 1910-re fel kell állítani a magyar jegybankot. Ha ezt biztosítva nem látom, kilépek a függetlenségi pártból.

Mikor *Kossuth* Ferenc megtudta, hogy *Wesselényi* a Házban van, nyomban magához kérte és hosszasán tárgyalt vele.

Justh Gyula fia

Megszavazza a kvótát

A *Balmazújváros*on rendezett állatkiállítás megnyitására bankett volt, amelyen *Justh* János, a szoboszlói kerület képviselője is felszólalt és beszéde közepette kifejtette, hogy megszavazza a kvótát, miután a kormány kényszerkörülmények között volt s különben is sok vívmányt szerzett.

Justh Gyula képviselőházi elnök fia, az állandó főispán-jelölt elfejezte azonban fölso-rolni a sok vívmányt, pedig a derék magyar választók nagyon kíváncsiak voltak erre.

A zentai 48-asok tiltakoznak

Zenta város függetlenségi polgárait, nagyon elkésérintette a kiegyezés botránya. A kerület képviselőjét, *Lovász* Andort kényszeríteni fogják, hogy lépjen ki a *Kossuth* Ferenc-pártból. *Kalmár* Simon, a zentai pártkör jegyzője indítványt adott be a választmányhoz, amelyben a következőket kéri:

Mondja ki a választmány, hogy a kiegyezés elfogadásának minimális követelményeként a kvótaemelést elejtés, az önálló jegybank biztosítását, az 1917-ben való teljes gazdasági önállóság garanciáit, a külföldi szerződésnek Magyarország által önállóan való megkötését és a magyar ipar hatékonyabb pártolását követeli. Mivel a kormány a beléje helyezett bizalmat lelkekben megingatta, mondja ki a választmány, hogy a nevéseges ugynevezett alkotmánybiztosítók helyett a kormánybiztosi intézmény megszüntetését, a fejedelmi önkény korlátozását és az általános titkos választójogot követeli. Mindezeket a város képviselője a kiegyezés megszavazásának feltételül tekintse.

Az indítvány tárgyalását *Lovász* Andor képviselő kívánságára október 27-re halasztották. A képviselő kijelentette, hogy addig tanulmányozni fogja a kiegyezést. November 3-án népgyűlésen fog tiltakozni Zenta népe a kiegyezési csálás ellen.

Az új Lloyd-klubból

Kossuth beteg!

A 48-as pártkörben ma mindhárom függetlenségi miniszter, *Kossuth* Ferenc, *Apponyi* Albert gróf és *Günther* Antal megjelentek. Politikáról azonban nem igen akartak nyilatkozni. *Apponyi*nak jókedve támadt és adomákkal traktálta a képviselőket, kik szóba hozták előtte a kilépéseket. Különösen *Hentaller* Lajos kilépő-leveleiről beszélgettek s természetesen nem tetszik nekik az igaz hang, *Hentaller* őszinte megnyilatkozása.

Holló Lajos ma ismét egy nagyobb csoport előtt kifejtette a bankkérdésben elfoglalt álláspontját. Az önálló bankot 1910-re kell felállítani, de szükséges. — mondta — hogy már most kapjon biztosítékot erre néve a párt, nehogy a fölemelt kvóta megszavazása után kijátszák a függetlenségi többséget.

Különösen nagy megütközéssel fogadták azt a hírt, hogy *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter teljesen a közös bank mellett foglalt állást. Ezt nem várták *Andrássytól*.

Kossuth Ferenc botra támaszkodva jelent meg a teremben. Kérdezték tőle, hogy kiknek szánta a botot; azoknak, kik kiléptek, vagy akik bennmaradnak a pártban?

— A botra nekem van szükségem. — felelte *Kossuth* — mert beteg vagyok. E

nélkül ágyban kellene feküdnöm. Lázás is vagyok a fájdalomtól.

A kereskedelemügyi miniszter különben azon fáradozik, hogy a bank-ügyben kielégítő megoldást találjon. Mondják, hogy már van is egy formulája, de azt Wekerle és Andrássy ellenzik, így alig ha lesz belőle valami. Több képviselő közölte a pártvezérrel, hogy kerületébe akar utazni beszámolóra.

— Ne menjetez még pár napig, — kérlette őket Kossuth Ferenc — nemsokára készen lesz a röpiratom, azt majd fölhasználhatjátok a beszámoló beszédhez. Ma éjjel még javítgatok egyet-mást a röpiraton, holnap nyomdába kerül és aztán gyorsan elkészül.

A függetlenségi párt ma a kivándorlási bizottságba Beck Lajost, a naplóbírálóba Irsay Józsefet és a mentelmi bizottságba Balogh Ernőt jelölte.

*

Wekerle ma este az országos kaszinóban kapacitálta a képviselőket, hogy szavazzanak meg meg mindent: esapot-papot, kiegyezést, kvótáemelés, adóreformot.

Tanácskoznak az elégedetlenek

A Hír szegedi tudósítója beszélt Endrey Gyulával, aki ma Szegeden tartózkodott. Arra a kérdésre, hogy kilép-e a pártból ezt válaszolta:

— Még nem tudom. Délután Budapestre utazom, ahol ma este és holnap bizalmas tanácskozás lesz a disszidálni készülő képviselők között. Lehet, hogy már holnap rendkívüli sok kilépés lesz, mert az elégedetlenség egyre jobban terjed a függetlenségi pártban.

Endrey Gyula a legmagyarabb kerületek egyikét, Hódmezővásárhelyt képviseli. Nincs két-ségünk az iránt, hogy rövidesen ő is kivonul a gerinctelen függetlenségiiek diestelen táborából.

Éber Antal védelmezi a kiegyezést

A marosludasi függetlenségi párt ma délutáni gyűlésén Éber Antal, a kerület képviselője beszámolt a kiegyezési tárgyalások eredményéről. Kijelentette beszámolója folyamán, hogy a kiegyezést el kell, hogy fogadják és meg is fogja szavazni a képviselőházban nemesak azért, mert hite és meggyőződése szerint a legjobb, amelyet a mai súlyos politikai és gazdasági viszonyok között megkötni lehetett, de azért is, mert ha a többség ma visszautasítja a kiegyezést, megbuktatja vele azt a kormányt, amelynek hazafias működése az országnak számos előnyt fog még biztosítani és olyan politikai, gazdasági és pénzügyi katasztrófát idéz elő, amelynek kiszámíthatatlan következményeiért felelősséget vállalni a maga részéről nem hajlandó. A pártgyűlés éljenzéssel adott kifejezést képviselője iránt való bizalmának és bejelentését tudomásul vette. A jól előkészített gyűlés — mint a kormány egyik félhivatalosa jelentí — mind ennek tetejébe Kossuth Ferencet és Apponyit táviratilag üdvözölte. Ezek szerint Éber Antal nyugodt lelkiismerettel fogja megszavazni a kvótáemelést. Egészségére kívánjuk!

Alkotmánybiztosíték kell a horvátoknak Egy Kis paródia

A horvát fővárosban mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy Horvátország is szerezzen alkotmánybiztosítókat. Az ellenzéki sajtó e végből erős agitációt kezdett, amelyben előljár az Agramer Tagblatt. Ez a lap hangoztatja, hogy Horvátországnak sokkal inkább volna szüksége alkotmánybiztosítóokra, mint Magyarországnak, mert a horvátok helyzete súlyosabb. Magyarországnak elég volt a király aggodalmait eloszlatnia és elérte célját, de Horvátországnak nehezebb a dolga, mert a magyarok ellenzik az ő követeléseiket. Az alkotmánygaranciák megszerzése pedig életkérdés Horvátországra nézve.

A KIRÁLY GYÓGYUL

Schönbrunn koronás betege a gyógyulás útján. Szűnik a köhögés. Nincs láz. A királyt sétára engedik

Az az Európára szóló nagy, lázas reszketés, amely Ferenc József schönbrunni betegágyát körülöngte, immár kezd lecsillapulni. A király állapotáról röpködő táviratok vésszes, fekete komorsága kezd enyhülni, egyre több a biztató, szerencsés tünet, amely azt engedi remélni, hogy a hetvenhétéves uralkodó teljesen felgyógyul a veszedelmes kórból. Ma már — az orvosi bulletinek szerint — teljesen lázmentes volt a király, jobban érezte magát s a környezete azt tervezi, hogy a beteget megint kiengedik a szabad levegőre. A mai hírek általában megnyugvással tölthetik el a király életéért aggódó népeket.

Aggasztó hírek Álmatlan éjszaka

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. — Bécs, október 22.

A királynak ma rossz éjszakája volt. Kerzl udvari orvos csak kilenc órákor hagyta el a király lakosztályát, ami szokatlan dolog. Az orvos szerfölött izgalommal, ideges magatartással támaszkodott, mikor lakása felé ment és alig időzött ott néhány percig újra visszatért a beteg királyhoz és órák-hosszat maradt mellette. Kerzl megállapította, hogy a felség a száraz, nagyon erős köhögés miatt egész éjszaka alig pihent valamit és bár reggel lázmentes volt, a köhögés és az erős nyálkásodás változatlanul fennáll. Ugy látszik, hogy a királynak csudálatosan szívós a szervezete a makacs betegségnek is ellentáll. A délelőtti folyamán, mint rendszeren, fogadta a király gróf Paar főhadsegédet, Montenuovo herceg főudvarmestert és Mária Valéria főhercegnőt, aki délelőtti tíz órákor látogatta meg a királyt és csaknem félórát töltött nála. Feltizenegykor a főhercegnő udvari fogaton a városba hajtattott. A spanyol királynő látogatására, majd később a schönbrunni kastélyba. Innen rövid tartózkodás után Frigyes főherceg családjához hajtattott ebédre. Mária Jozefa főhercegnő délelőtti a hetzendorfi kastélyba érkezett és röviddel a megérkezés után Schönbrunnba ment, hogy a király állapota iránt érdeklődjék.

Láz nincs, a köhögés tart még

A király állapotáról ma kedvezőbb hírek érkeztek Schönbrunnból. A felség éjszakája teljesen lázmentes volt, de a száraz köhögés minduntalan zavarta éjjeli nyugalmát. A beteg nagyon keveset aludt, négy óra után fölkel, jó étvágygyal megreggelizett, azután íróasztalához ült. Kerzl udvari orvos, aki éjjel nem volt a király hálószobájában, reggel nyolc órákor látogatta meg az uralkodót, akinek a hőmérsékletét rendszeren, hurutját pedig csekélyebbnek találta. Az udvari orvos megengedte a betegnek, hogy délben kisebb sétát tegyen a kastély folyosóján. A császári és királyi távirati iroda arról értesül, hogy bár az éj nyugodtan telt el, a felség mégis keveset aludt; láz nincs, az étvágy jó, erőbeli állapot kielégítő, a katarrhus pedig csekélyebb.

Arcoba hívják

A király főhadsegédénél, Paar grófnál megjelent ma délben Arco város küldöttsége a polgármester vezetése alatt, aki a város közönsége nevében azt a kérelmet terjesztette elő, hogy ha a királynak délvidéki helyre kellene menni, Arcót válaszsza üdülési helyül. Paar gróf azzal bocsátotta el a küldöttséget, hogy a király a legutóbbi éjszakát is nyugodtan töltötte és egyelőre nem gondol arra, hogy Schönbrunnat elhagyja. Ugyancsak délelőtti Leitner, Ischl város polgármestere is megjelent Paar gróf előtt, hogy megérje a fő-

hadsegédet, tolmácsolja az ischliek jókívánságait az uralkodó előtt. Paar gróf és Kerzl udvari orvos következőleg informálták a főpolgármestert a király állapotáról: A felség lázzal járó bronchialkatarrhusban szenvedett, de egy hét óta a láz eltűnt, a király étvágya elég jó és testi ereje is kielégítő. Déli tizenkét órákor Aehrenthal külügyminiszter is meglátogatta Paar gróft, akivel félóra hosszat tárgyalt.

A képviselőház elnöke és a király

Mikor a király betegségéről az első hírek érkeztek, Justh Gyula, a magyar képviselőház elnöke nyomban intézkedett, hogy a kabinetiroda naponként kétszer értesítse őt a király állapotáról. A kabinetiroda naponként meg is teszi ezt. Justh Gyula ma kijelentette, hogy csak egyszer, a múlt hét szombatján kapott aggasztó hírt a király állapotáról, azóta csupa megnyugtató értesítést tartalmaznak a hozzáérkező táviratok. Ma délben a következő táviratot kapta Justh Gyula:

Wien, Burg, október 22. délelőtti tíz óra, ötven perc.

Nagyméltóságú Justh Gyula urnak, a képviselőház elnökének Budapest.

— Ö felsége az éjjeli nyugodtan töltötte, de keveset aludt. Lázmentes. Étvágya jó. Erőbeli állapota aránylag kielégítő. Hurut csökkent. Ö császári és királyi felsége kabinétirodája.

Az este érkezett távirat is kedvező jelentést tartalmaz.

A király sétái Teljes fölépülés?

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. — Bécs, október 22.

A király a rekonvaleszcencia útján van. A múlt éjszaka nyugtalan volt ugyan, annyira, hogy már reggel félnégykor felkelt, de reggel és napközben meglehetősen jól érezte magát, jó étvágygyal evett, meghallgatta a rendes napi jelentéseket. Láz nem mutatkozott. A délutáni séta a galleriakban azért maradt el, mert a nap nem sütött és szél kerekedett. A tegnapi séta olyan jól esett a királynak, hogy környezete arra gondol, hogy jó volna, ha kedvező időben ő felsége a szabadban sétálna. Már ez a terv egy-maga is arra vall, hogy az uralkodó állapota kedvezőre fordult és még csak nyugtalanlásra sincsen ok. Egész nap láztalan volt a király és bár köhögött, de a köhögés már nem annyira száraz és erős. A hurutos tünetek tegnap lényegtelenül terjedtek, ma azonban visszafejlődtek, az étvágy jó, az erőállapot kedvező. Az orvosok biznak a király teljes fölépülésében.

Csökken a katarrhus

Este hat órákor megjelent Neusser tanár a királynál és dr. Kerzl udvari orvossal együtt megtartotta az alapos és beható vizsgálatot, amely hét órákor ért véget. Az esti vizsgálat eredménye kedvező volt. A betegség, amint dr. Kerzl a vizsgálat után az egybegyűlt újságírók előtt kijelentette, most már, úgy látszik, zavartalanul és kedvezően fog lefolyni. Lehet ugyan, hogy az erős köhögés, vagy az álmatlanság még jelentkezni fognak, de ezeknek a tüneteknek nem lehet különös fontosságot tulajdonítani és a javulást semmiben sem fogják hátráltatni. Ma este félkilenckor a következő bulletint tették közzé: Étvágy jó, a javulás tartós, a katarrhus csökkent. Ö felsége este nyolckor lefeküdt és nemsokára álomba merült.

BUDAPEST GYOMRA

Leszállították a hus árát!

A központi vásárcsarnok kicsinyben elárúsító mészárosai a mai napon leszállították a hus árát. Tőlük olcsó, finom minőségű húst vásárolhat a közönség.

☞ Követik-e a példájukat? ☞

Ma délutánra szenzációja lett a központi vásárcsarnoknak, a város legérdekebb, leghasznosabb és legtanulságosabb épületének. Budapest gyomrát látják itt el tejjel, hussal, zöldséggel, gyümölcsessel és mindennel, ami az erjedő, fejlődő nagyváros lélekzetvételéhez, táplálásához szükséges. Ebben az évben megrágtak minden. A város óriásiszimában halad a nyomoruság felé. A kegyetlen és fékezhetetlen drágaság az anyagi tönk felé sodor mindnyájunkat. És az örült hajszában most egy pillanatra álljunk meg és tisztelegjünk a központi vásárcsarnok kicsinyben elárúsító mészárosai előtt. Ma csoda történt. A derék iparosok nem követték a hussal nagyban foglalkozó uzsorások példáját, nem srófolták az árakat, hanem — *leszállították*. Nem egy-két fillérrel, de becsületesen, megérezhetően. A központi vásárcsarnok kismészárosainál holnap hajnaltól kezdve az *elsőrendű marhahus kilóját nyolc és tizenkét fillérrel, az elsőrendű borjúhús kilóját husz és negyven fillérrel olcsóbban kapja a közönség*. E napokban titkos gyűlést tartottak a mészárosok és ott határozták el ezt az egész főváros közönségét érdeklő nemes cselekedetet. *Melly* tanácsosnak nagy része van ebben az árleszállításban, ő tanácsolta a mészárosoknak, hogy adják olcsóbban a húst a központi vásárcsarnokban, a nagy forgalom által még tekintélyes nyereségre is tesznek szert. *A Hír* tudósítója az olcsóbb hus ügyében a következő részleteket jelenti:

A vásárcsarnok igazgatósága nem tud semmit

Persze, hogy nem tud! *A Hír* munkatársa ma este telefonon felhívta a központi vásárcsarnok ügyeletes tisztviselőjét, akitől felvilágosítást kért a harminc mészáros határozatáról:

— *Nem tudunk semmit!* — volt a válasz. *De ha tudnánk, akkor sem adnánk felvilágosítást, mert ez hivatalos titok.* Különben, ha olcsóbb lesz a hus, úgy feltétlenül megtalálhatják az árjegyzékben.

Ez valóban jellemző válasz. Hivatalos titok a vásárcsarnokban, ha ennek a kiuzsorázott, kétségbeesésbe hajtott városnak tudtul akarják adni, hogy olcsóbb lett a hus, leszállították az árát? Ezt akarják titokban tartani? Vagy nem tudják? Ők az utolsók, akik erről tudomást szereznek?

Mit mondanak a mészárosok?

A Hír tudósítója felkereste *Himler* József mészárosmestert, a mozgalom megindítóját, aki a következőket mondta:

— *A Hír* információja teljesen megfelel az valóságnak. Igaz! Elhatároztuk, hogy a *tanács felszólítására hivatkozva, olcsóbban adjuk a húst*. A központi vásárcsarnok kicsinyben árúsító mészárosai az

elsőrendű marhahúst 8 és 12 fillérrel, finom minőségű borjúhúst 20 és 40 fillérrel

adják olcsóbban. A közönség mindenesetre jól tenné, ha a városi mészárszékekben alkudoznék és követelné, hogy ugyanolyan olcsóbb árért

adják a húst, mint a központi csarnok üzletei. Hogy a határozatunkat a szaktársak egyhangulag elfogadták, abban *Melly* Béla tanácsunknak, a székesfővárosi közéletmezési osztály vezetőjének van a legnagyobb érdeme.

Szar Izidor és *Gyurkovics* István mészárosok ugyanazokat mondták *A Hír* tudósítójának, amit *Himler* József. Itt az ideje, hogy Budapest közönsége szembeszálljon kizsákmányolóival. Ha jó szóval nem sikerül, mint ebben az esetben, úgy szervezkedjünk a tej, kenyér, hus és lakásuzsorások ellen. Mielőtt éhen halunk, talán tenni is kéne valamit!...

Tallózás a költségvetésben

Wekerle hamisít. El akarja tüntetni a fölemelt kvótát. Szemfényvesztés a számokkal. Husz millióval emeli a fogyasztási adót. Mindent Bécsnek! De a magyar Kulturára nincs pénz

Wekerle Sándorra még a jóbarátja se foghatja rá, hogy valami nagyon lelkesedik az igazságért. Viszont az ellenségei se vitathatják el tőle azt a csudálatosan kifejtett képességét, a melylyel a hazugságot szintizsztatja igazság gyanánt tudja beadni, azoknak tudniillik, akik elhiszik neki. A mai erkölestelen, korrupt politikai viszonyok között pedig ilyen ember tülön-tul sok van a parlamentben. Ma is vörösrre tapsolták a tenyerüket, amikor a miniszterelnök 22.065 korona fölösleget tüntetett föl a jövő évi költségvetés előterjesztésénél. *Wekerle* diadalmasan vágta ki ezt a számot, mint aki azt mondja: *Bámulj, hazám, micsoda genialis pénzügyminisztered van!*

Azt a szemfényvesztést, amelyre a jövő évi budget első áttekintése után föltétlenül rábukkan az elfogulatlan bíráló, az ország és a nép java érdekében halaszthatatlanul le kell lepleznünk. Rá fogunk mutatni *Wekerle* hamisításaira, amelyek közül toronymagasságra kiemelkedik a *kvótával* való szélhámoskodás. *Wekerle* ugyanis nem a két százalékkal fölemelt kvótát, hanem a régít illesztette be a közös kiadások sorába, vagyis majdnem *hat millió koronával kevesebbnek tüntette föl a közösügys költségeket*.

A költségvetés mérlege különben ez:

Rendes kiadás	1.238.289,726 korona
Rendes bevétel	1.379.630,132 korona

vagyis a rendes kezelésnél 41.340,406 korona fölösleg mutatkozik, ellenben a rendkívüli kezelésnél 41.318,341 korona a hiány. Együttvéve a rendes és rendkívüli kezelést

1.396.988,349 korona kiadással
1.397.010,414 korona bevétel

áll szemben, vagyis 22.065 korona fölösleg van.

Mint hogy az 1908. évi költségvetés 134.393,110 koronával több kiadást mutat föl, mint a tavalyi, ezt a rengeteg pénzt valahonnét elő kellett teremtenie *Wekerle*nek. Lássuk, honnét veszi a milliókat a kitünő finánc.

Működik az adóprés!

Mosolygó arccal jelenti be *Wekerle*, hogy 5.484,000 koronával emelte az egyenesadókat és a földtehermentesítési pótlékokat, a fogyasztási és italdó-bevételeket pedig 20.780,000 koronával magasabbra számította. Ine, a veszedelmes kapcsolat a ma benyújtott adójavaslatok és a budget

között. *Wekerle* finánci *huszonhat millióval többet fognak kisajtolni a nép zseirjából*, hogy a közös költségek pontos beszállítása körül baj ne legyen. A fogyasztási adó természetesen az alsóbb néprétegeket sújtja a legérzékenyebben. Drágább lesz a *só, cukor, hus, dohány, sör, bor* és mindenfajta szeszital. Ezt is a függetlenségi párttal szavaztatják meg. Hadd átkozza meg az ország azt a napot, amikor 48-asokat mert választani.

Mindent pénzzé tesznek

A pénzügyminiszterium 15.863,664 koronát az ezüst ötkoronások és a nikkelpénzek nagyobb-mérvü kiveretéséből vár. A nyers ezüstöt is kiemelik a pincékből, hogy a bécsi moloch étvágyát kielégítsék. *Wekerle* a bélyegnél 2.131,000 koronát új bevételt, a jogiilletéknél 5.225,000 koronával, a dohányjövédéknél 6.055,000 koronával többet számít. Honnét tudja *Wekerle*, hogy a jövő évben hat millióval többet fog elfűstölni az ország? Talán fölemeli a dohány árát is? Kitelik tőle, hiszen a fűstöt is pénzzé tudja varázsolni a remek főfinánc.

Egy kis mézes madzag

Olvastuk a költségvetési föliánsokban, hogy „*az osztrák-magyar bank* tiszta jövedelméből való részesedés az 1908. évben nagyobb összeget fog kitenni, mint amennyi az 1907. évre előirányozva volt.“ Meg is mondja *Wekerle*, hogy ez körülbelül 764 ezer korona lesz. Nyilvánvaló, hogy ezt a kis szaporodást csalogatónak szánta a közönségszolgálat miniszterelnök. Így édesgeti az osztrák-magyar bank lépvesszejére a zugolódó függetlenségiéket. Mintha bizony olyan nagy összeg lenne az a három-négyemillió korona a milliárdokkal dolgozó „összbirodalmi“ banknál! Az pedig egyenesen komikus, hogy *Wekerle* a magyar blokk-járadékot 37 (*mond: harminché!*) koronával kevesebbnek tünteti föl. Tudni kell, hogy 1907-ben 60.620,657 koronát fizettünk, 1908-ban pedig 620.620,620 koronát. Nohát, ha ily mértékben esőkken az évi törlesztés, akkor néhány évmillió mulva csakugyan lerázzuk magunkról az osztrákoktól ostobán átvállalt államadósságot.

Mennyi kell a fizetésjavításokra?

Huszonhárom millió koronával fizet többet az állam a *bírának, ügyészeknek, a segéd- és kezdőszemélyzetet* is beleértve, továbbá az elemi iskolai *tanítóknak és az államvasuti alkalmazottaknak*. A vasut az egyetlen, amely önmaga teremti elő a többkiadást. A *posta, táviró- és távbeszélő* személyzetének pótlékai 4.301,200 koronával emelkednek. Több mint száz koronával emelkedik az országgyűlési hivatalnokok fizetése is. A *csendőrségnél* 1.181,601 koronával kell több, a legénység számának szaporítása, továbbá a legénység és a tisztek illetményeinek emelése folytán. Itt említjük meg, hogy a földművelésügyi miniszteriumban 66,504 koronával több kellett a központi igazgatásnál, mert *horvát osztályt* szerveztek. Ilyen gavallérosan fizetjük a horvát komiszkodást.

A mostoha kultura

Mig a honvédségnél majdnem kétnemű koronával többet kérnek, a nélkül, hogy a célt megjelöljék, addig a kultuszterea kiadásai — eltekintve a tanítói fizetések emelésétől — alig változtak. Idekerültek most először a színészeti ügyek, amelyek 1.362,600 koronával szerepelnek. Tudományos, irodalmi és művészeti célokra nagyon-nagyon keveset fordít az állam. Nincs pénz! — mondja az állam, de ha a szekularizációról van szó, ludbőrössé válik még a kultuszminiszter háta is.

— Tisztelettel kérjük azokat az olvasóinkat akiknek előfizetése október 15-én lejárt, sziveskedjenek a lap akadálytalan küldése érdekében előfizetéseiket idejekorán megújítani.

A HIR

KRITIZÁLJÁK APPONYIT

A jogakadémiai tanárok

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Nagyvárad, október 22.

A nagyváradai katolikus jogakadémia ifjuságát hetek óta izgatják a fővárosból, hogy rendezzenek tüntetést *Pikler Gyula* és *Ágoston Péter* ottani professzor, ismert tudós ellen. A diákok azonban nyugodtan maradtak és most a tanárok tüntetnek helyettük. Ma délután a jogakadémia tanári kara gyűlést tartott, amelyen *Bozóky Alajos* dr., igazgató elnökölt. Nagy meglepetésre *Molnár Imre* dr. tanár, az első felszólaló azt indítványozta, hogy festessék meg olajban Apponyi Albert gróf képmását. *Hoványi* professzor, a következő szónok pedig fanatikusan előadott tőzsjában az arckép mellé üdvözlő feliratot is indítványozott. Ekkor felszólalt *Ágoston Péter* dr. tanár, aki ellenzte úgy az arcképet, mint az üdvözlést és kijelentette, hogy a közoktatásügyi miniszter reakciós politikájával nem ért egyet és nem vállal vele szolidaritást. Ugyanígy nyilatkoztak *Márlouffy Márton* dr. tanár, aki alapos kritikát gyakorolt Apponyi fölött. Nem történt különben semmi baj. Hoványi indítványait elfogadták. A tüntető kedv azonban a tanári karról átragadt az ifjuságra, amely holnap tart ülést és nagy botrányokra, bevett fejekre és véres verekedésekre van kilátás.

Bartha Miklós siremléke. Szép és kegyeletes ünnep volt ma a kerepesi-úti temetőben. Bartha Miklósnak, a két éve elhunyt kiváló magyar újságírónak, a függetlenségi eszmék tüzes és kélhetetlen bajnokának siremlékét leplezték le a kormány, a képviselőház, a függetlenségi pártkörök s a negyvennyolcas ifjuság küldötteinek jelenlétében. A miniszterek közül megjelentek a Bartha Miklós emlékének ünnepén: *Wekerle Sándor*, *Kossuth Ferenc*, *Apponyi Albert* gróf, *Günther Antal*, *Zichy Aladár* gróf és *Meskó László*, *Szterényi József*, *Désy Zoltán* államtitkár, *Rakovszky István* képviselőházi alelnök és számos képviselő. Az ünnepi beszédet *Holló Lajos* országgyűlési képviselő mondta, akinek lelkes és megható szavai után *Barabás Béla* letette az emlékműre, *Kallós Ede* alkotására, a képviselőház koszorúját szép beszéd kíséretében. A függetlenségi párt koszorúját *Wesselényi Miklós* báró tette le Bartha Miklós siremlékére. Koszorúkat küldtek még a főváros, a Magyarország szerkesztősége, a Kossuth-szövetség és az Egyetemi Kör.

Savanyu vagy nem savanyu?

A HIR mai számában megírtuk, hogy a fővárosi kórházi bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott a kórházi kenyér ügyével, amelyről a multkor *Tihanyi* Károly plébános azt mondta, hogy savanyu, egészségtelen, de ezt az állítását most enyhítette. *Tihanyi* plébános ma levelet írt a HIR-nek s a levélben kijelenti, hogy nem vont vissza semmit az állításaiól. Nagyon szívesen helyet adunk a plébános ur helyreigazításának, de még mindig fennmarad a súlyosabb és jelentékenyebb kérdés, hogy hát csakugyan savanyu, vagy nem savanyu a betegek kenyere? Ezt nem intézték el a tegnapi tanácsülésen, a betegek kenyérének minősége pedig kell, hogy inkább foglalkoztassa a tanácsot, mint a személyi kérdések. Ennek kell a végére járni. Elég keserű a betegség kenyere, még savanyu is legyen?

Házasság. *Hoffmann Richard*, az Országos Gyermekegészségügyi Liga rákoskeresztúri ágyas-intézetének igazgatója, eljegyezte *Krasznay Miklós* leányát, lelkut Tokajról.

Dr. *Gosztányi Armin* fővárosi ügyvéd eljegyezte *Bayer Blanka* kisasszonyt, dr. *Bayer Miksa* Nógrád- vármegyei tb. főorvosának leányát.

Vissza
a vizsgadíjakkal!

Wittmann Ferenc műegyetemi tanárnak nem kell a szegény technikusok tiz koronája. Lázár Pál haragszik. A diákbuktatásból ne csináljanak hasznot. Tanuljanak Wittmanntól a professzorok

A budapesti Műegyetemen ma délelőtt kedves epizód játszódott le a másodéves technikusok vizsgája után. A szereplők: egy komoly tudós, a szigorú és kiváló *Wittmann Ferenc*, aki a fizika professzora, a másik — *Lázár Pál* udvari tanácsos, aki szabad óráiban géptant ad elő a múzeum-köruti főiskolában. Az esetnek harminc fenteltember volt a tanuja, akik egyúttal szenvedő hősei a történetnek.

Wittmann professzor előtt, aki az egyik fakultás dékánja, harminc technikus jelent meg utóvizsgán. Ez az utóvizsga meglehetősen szomorú aktus. Azok kerülnek ide, akik — mondjuk így — az elővizsgán megbuktak. Az ügy tragikuma nemcsak az, hogy másodszor is készülni kell, hanem az is, hogy a tiz korona 40 fillér vizsgadíjat újra le kell fizetni. Ami pedig sok egy szegény, de érzékeny szelű technikusnak.

A harmincnek azonban az utóvizsgán is úgy feleltek, mintha az elővizsgán sem estek volna keresztül. Wittmann professzor pedig komoly tudós, aki a készülséget keresi és habozás nélkül visszavetette mind a harminc hallgatót. Mikor ezt az eredményt kihirdette, óriási volt az elkéseregés.

Uraim, szólt a fizikus, a vizsgadíjat visszaadom, nehogy rosszat gondoljanak rólam. Én nem azért buktatok, mintha a vizsgadíjra fájna a fogam, hanem mert önök nem tudtak tanulni.

A technikus arok kissé felderültek. *Lázár Pál* udvari tanácsos ekkor meghuzta Wittmann kabátját és feléje hajolt, mondván:

— Mit tettél Ferenc? Hiszen most nekem is vissza kell adnom a pénzt. Legalább kevesebbet buktattál volna meg.

Minthogy pedig Wittmann ez évben dékán is, *Lázár Pál* udvari tanácsos urnak nem volt kedve ellenkezni. Fájó szívvel, de méltóságos mosollyal ő is visszaadta a vizsgapénzeket.

Wittmann Ferenc nemes eszelekedete minden esetre uttörő a mi egyetemünkön, ahol a kapzsiság és a tudatlanság nagyon gyakran ölelkezik egyes professzor urak személyében. Meg kell jegyeznünk, hogy Wittmann puritán, szegény ember, aki a tudományát sohasem használta fel haszonszerzésre és politikai összeköttetések előnyös kamatoztatására. A műegyetemi hallgatók körében szenzációként tárgyalták az esetet és ezután talán vigabban fognak bukni a vizsgákon.

A csillaghegyi öngyilkosság. Megírtuk, hogy tegnap egy uriembert találtak a Csillaghegyen, — lőtt sebbel a fején. Ma kiderült, hogy az öngyilkos *Balassa Imre* huszonegyéves joghallgató, aki az Arany János-utca 5. száma alatt lakott hónapos szobában. Bogláról jött ide, hogy a tanulmányait végezze. Szállását régen elhagyta s most véletlenül találták meg a holttestét. Kétségtelen, hogy öngyilkossá lett. Hátrahagyott levelében ezt írja:

— Drága jó anyám! Nehéz szívvel írom utolsó soraimat. Meg kellett tennem, ha belőszakadok is. *Tabejkeulovisba estem* titkoltam bajomat, de már nem bírom tovább a szenvedést. Ne haragudj, hogy gyilkos fegyvert emeltem magam ellen, nem bírom ki lassu elférgesedésemet.

Imre.

Az életunt holttestét ma délelőtt agnoszkálták a fővárosi orvostani intézet boncolótermében.

A színházi székek

Ujabb följelentés, rágalom, viszonyvád

Sziklai Kornél följelentése ügyében, amelyet tegnap ismertettünk, ma *Faragó Lajos* vállalkozó és tanító is megszólal s a következő nyilatkozatot teszi:

Rágalmazóim ellen a megtorló lépéseket megteszem s addig is elmondom itt, ki az igazi bűnös? *Sziklai* tőlem ötszáz székkel rendelt szeptember 15-ére s aztán még százat, ami a szállítás terminusát kitolta. *Sziklai* később fel akarta bontani az üzletet azzal, hogy a vállalkozói hasznomat kiadja. Elfogadtam ajánlatát s felszólítottam *Schwartz* Zsigmond ügynököt, hogy adja vissza a *Sziklai*-féle váltókat, amelyeket leszámítás céljából vett át. A szerződés értelmében jogom volt ugyanis a váltók értékesítésére. *Schwartz* félrehívta *Sziklai*-t s bevallotta, hogy nem tud elszámolni, a váltókra fölvert pénzt elküldötte. A direktor erre följelentette őt s engem is, bár nekem semmi közöm az ügynek ehhez a részéhez. *Magam is följelentést tettem* az ügynök ellen sikkasztás miatt. A székek jók, hiszen *Sziklai* elfogadta mindet s ott vannak a színházban. De hát az igazgató ur meg akar fosztani becsületes járandóságomtól s a bűnvádi följelentés régi, ijesztő módszeréhez folyomodik.

A főkapitányságon tényleg följelentés történt az ügynök ellen, aki beismerte már, hogy *Sziklai* váltóját egy uzsorásnál értékesítette s a pénzt saját céljaira fordította. Annyit kétségtelenül megállapíthatunk, hogy *Sziklai* Kornélon nagy sérelem esett és neki még sok szava lesz ehhez a dologhoz.

Halálos ugrás. Magas, nyulánk természetű, fekete ruhás ur ugrott le ma délután hat órakor a Lánchíd közepéről. A *Kispest* esavargózós alkalmazottai látták, amikor a hid korlátjára fölkapaszkodott s a Duna vizébe vetette magát. Nyomban lebozsátottak egy esőnaktot s ki zharták menteni. De hasztalanul kutattak, esákyáztak, — az életunt nyomtalanul eltűnt a vízben. Nem is sejtik, ki lehet. A hajósok jelentést tettek a rendőrségnek, amely vizsgálatot indított.

Az aszódi temetés. Tegnap éjjel jött meg *Aszódra Podmaniczky Frigyes* báró holtteste, amelyet reggelre a templomba komor gyászompával újra febravataloztak. Féltrizenegykor *Aszód* összes harangjai megkondultak s a temetési menet, közte a *Podmaniczky*-család tagjaival megindult a temetőbe, a családi sírholthoz. Az elhunyt báró kívánsága szerint a szertartás itt is csak egy bucsuztató imából és egy áldásból állott. A beszentelést *Chuggik*, aszódi lelkész végezte, amely után a halottat harangzugás közt örök nyugalomra helyezték a családi sírholthoz.

Elveszett ridikül. *F. Sziklai Szeréna* asszony ma este 8 és 9 óra között az Apolló-színházban elvesztette értékes ezüstpántos ridiküljét. Ez uton kéri a becsületes megtalálót, hogy juttassa a Rökk Szilárd-utca 9. számú ház porúsához, ahol illő jutalomban részesül.

Thaly Emil meghalt. *Thaly Emil* miniszteri tanácsos, a *Dunai Gőzhajós Társaság* magyarországi képviselője s a mohács-pécsi vasút igazgatója, ma reggel hosszas szenvedés után meghalt. Temetése holnap délután három órakor lesz a *Rudolf*-rakpart 3. számú házban.

FERENC JÓZSEF KESERŐVÉZ
parancs holttestének

Nagyszombati *Barna Laci*, a cigányprimás lett állatorvos megint visszatért a fővárosba és ma estétől fogva az *Érszék*-körút 41. szám alatt levő *Balacsony-kávéházban* tartja érdekes hangversenyét *Balázs Pieta*, *Balassagyarmati*, *Izenkői* tagból álló zenekara élén. *Barna Laci* arra kéri a közönséget, részesítse ezúttal is abban a szeretetteljes jóindulattal, mint azelőtt és különösen volt kollégáinak, az állatorvosi főiskola összes növendékeihez fordul szíves támogatásért. A *Balacsony-kávéház* előkelő és szolid közönsége bizonyára ezután is évezettel fogja az uri cigány művészi játékát meghallgatni.

Eldobja mankóit a béna, ha a világhírű *Alföldi* fehérkereszties ösbozsáccsal dörzsöli be tagjait, mely nagy és esős éjszákban biztosan segít. Kapható az *Első Alföldi Cognac* gyár r. t.-nál, Kecskeméten.

A vidám sikkasztó

Négy évig lumpolt — a más pénzén

A múlt héten közölte *A Hír*, hogy a rendőrség vizsgálatot folytat egy könyvvezető ellen, aki éveken át sikkasztott s a bűnös uton szerzett pénzt elmulattta. A megtévedt ember Kovács Sándor, aki az illlői-uti Bayer-féle gyógyszerárban volt alkalmazva ötödfél esztendeig. Névtelen levélben figyelmeztették a gazdát, dr. Bayer Dezsőt, hogy Kovács milyen üzelmeket végez hosszú idő óta. A nyomozás hamar kiderítette, hogy a könyvvezető kevés híján harmincezer koronát tüntetett el. Bayer üzleti összeköttetésben volt a *G. Hell et Comp.* troppai céggel s a fizetésre vonatkozólag olyan egyezséget kötöttek, hogy Bayer mindig értesítést küld az esedékes részletekről, a cég pedig utalványra, az Osztrák-Magyar Banknál fizet. Kovács végezte az utalványkezelést. Föl is vette a pénzt a bankban, de nem fizette be — amint kötelessége lett volna — Bayernek a Hazai Takarékpénztárnál levő folyószámlájára, hanem zsebre vágta.

Orfeumok, éjszakai kávéházak állandó vendége volt a könyvvezető s az egész sikkasztott összeget könnyelműen szórta szét. Bűnére nem jötték rá, mert a könyveket ügyesen meghamisította, — olyanformán, mintha a külföldi cég vizontkövetésével törlesztette volna áruszámláit. Csak most, az anonim értesítésre nézett utána Bayer a dolognak. Miután a hiányt konstataulta, a rendőrséghez fordult s ma letartóztatták Kovács Sándort. A detektívek házkutatást is tartottak, de csak egy százkoronás bankjegyet találtak. Kovács ezt a télikabátjának béléscébe varrta be. A sikkasztót már át is kísérték az ügyészség fogházába.

TÁVIRAT TELEFON

A cár elleni merénylet Megindult a hajszá

Pétervár, október 22.

A Carszkoje-szelői parkban talált akna felfedezése óta a rendőrség, amelyet közákokkal erősítettek meg, kiméretlenül fogdos össze mindenkit, aki a legtávolabbról is gyanusnak látszik. A tegnap letartóztatott amerikai mistress *Wallingot* az amerikai konzul intervenciójára szabadon bocsátották, de férjét fogva tartották. Különösen a finnekre irányul a hajszá és noha a házmozgások semmi gyanusát nem derítettek ki, a rendőrség mégis megmarad a mellett, hogy messzeágazó és veszedelmes összeesküvésnek jutott a nyomára. Annyi bizonyos, hogy a Carszkoje-szelői parkban felfedezett akna a cári palota alatt vonul el.

Tarnowska a börtönben Ha három asszony találkozik...

Bécs, október 22.

Ma délelőtt megjelent Tarnowska grófné védőjének, *Weisskopf* ügyvédnek irodájában, két orosz nemes hölgy és arra kérte, eszközöljön ki nekik engedelmet, hogy Tarnowska Máriával, aki régi barátjuk, beszélhessenek a fogházban. Az ügyvéd dőltben a két orosz hölgygel, akik egyébként távoli rokonai a grófnénak, az országos törvényszék vizsgálóbírájához ment és közvetítette kérésüket. A bíró nem tett ellene kifogást, de előzetesen megkérdezte a fogoly nőt, hogy kíván-e találkozni a látogatókkal. Tarnowska felette megöregült. A találkozás megható volt. Mind a három asszony sirt. A beszélgetésnél, amely másfél óráig tartott az elsőemeleti fogadószobában, jelen volt az ügyvéd kívül egy tolmács is. Tarnowska Mária, mielőtt a börtönre visszakísérte cellájába, tudakozódott védőjétől, hogy kiszolgáltatták-e az orosz törvényszéknek, de erre az ügyvéd még nem tudott felelni, mert az iratok az igazságügyminisztériumból még nem érkeztek le az országos törvényszékhez.

Vérontások lesznek Szerbiában

Belgrád, október 22.

A jövő hónap első napjaiban lesznek a községi választások. A skupstina elnapolása miatt országsszerte nagy az elkeseredés és valószínű, hogy a választásokon vérontások lesznek.

Gorkijt pörbe fogták

Moszkva, október 22.

Maxim Gorkijt és a kiadóját törvényszék elé állítják az *Anya* című kötete miatt, amelyben a *szocializmust magasztalja*.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

* **Raszkolnikov.** A *Népszínház-Vigoperában* az utolsó próbák folynak a *Raszkolnikovból*, amelynek szombaton lesz a bemutató előadása az új vezetés első drámai produkciója gyanánt. A híres orosz regény magyar átdolgozása egészen új uton jár, mert bár felhasználja *Dosztojevszky* regényének megrázó és érzelmes helyzetait, de nem pusztán képeket ad, hanem egész drámát, amely már indulásakor a regény nagy témáját a szinpad akció középpontjába állítja. A *Raszkolnikov* teljes szereposztása a következő:

Raszkolnikov Romanovics Rodion, tanuló: *Csontos Gyula*, Alexandrovna Pulhéria, anyja: *V. Ágh Ilona*, Romanovna-Ardotya, huga: *Mészáros Gizella*, Razumihin, barátja: *Virágh Jenő*, Zroszimov, orvos: *Bezerédj Ödön*, Szvidrigailov Ivanovics Arkád: *Kürti József*, Luzsin Petrovics Péter: *Lubinszky Ödön*, Marmeladov, nyugdíjas hivatalnok: *Nagy Gyula*, Ivanovna Katerina, felesége: *Bátori Gizella*, Stronya, leánya: *Forgács Rózi*, Petrovics Porfir, vizsgálóbíró: *Horváth Jenő*, Zametov, bírósági jegyző: *Vámos Hugó*, Lippewechsel Amália: *Marosi Adél*, Nasztászja, cselédeleány: *Tallán Anna*. Egy öreg ember: *Dobi Ferenc*. Egy élelmezési hivatalnok: *Némegy Mátyás*. Egy őrök: *Abonyi Tivadar*. Postatiszt: *Pázmán Ferenc*. Egy lengyel: *Kalocsay Ferenc*. Hivataloszolga: *Radó Sándor*.

A szinpad elsőrendű ellátását, általában a darab stilszerű berendezését dr. *Hevesi Sándor* végezte. A hét többi előadása a színház eddigi nagy sikereiből a *Carmenből*, a *Sárga dominóból* és a *Denevérből* kerülnek ki. Valamennyi előadás iránt az érdeklődés nagy elővételben jelentkezik. Vasárnap délután van a *Sárga dominó* első mérsékelt helyáru előadása.

* **A denevér.** Ez a muzsika friss és illatos, el nem évül soha és mindig hódítani fog. *Strauss* melódiáiban egy ragyogóan ötletes fickó és egy érzéki gonosz asszony lakozik; a *Denevérből* ölelkezik a bujaság a pirulással, ravasz, zseniális ötletek kergetik egymást. Nagyszerű ez a zene, örökbecsű és a patinája még kedvesebbé teszi. A *Népszínház-Vigopera* mai reprize rendkívüli sikert aratott. Amikor az első keringő halkán, lágyan, szárnyra kelt a zenekarban, — a csata már meg volt nyerve, a *Denevér* sikerét biztosítva láttuk. A színház kitűnő művészgardája is az este érvényesült talán először teljesen. Ez már kiforrott értékes művészi stílus volt; semmi félszegség, habozás, lámpaláz, a *Népszínház-Vigopera* nemes ambícióit megvalósulva láttuk. A zenekarról szóljunk először és az első bók a muzsikusoké legyen, akik precízen, mintaserien játszottak és érvényre hozták a partitúra minden finomságát. *Bródy Miklós* dr. vezényelte a zenekart kitűnően. A szereplők élén *Rosalinde* szerepében *Ney Leonát* láttuk, akinek gyönyörű hangjával zajos sikere volt, sokat tapsolták bravurról előadott ének-számaiért. *Adél* szerepét egy igen fiatal és igen tehetséges leány, *Szegő Józsa* játszotta, akinek a Népszínházban ez volt az első fellépte. *Szegő Józsa* sok reményre jogosító úde talentum, friss, kedves és ötletes, rengeteg tapsot és virágot kapott. Jó volt *Pázmán Ferenc*; szépen énekel *Rusnyák Armand* és *Bálint Béla*, rendkívül mulatságos *Virágh Jenő*. *Orlofszky* herceg frakkja *Della Donna* karesu alakján feszült; a színház szépei közül kellemesen tünt fel *Szentgyörgyi Márta* és *Petrás Böske*. A kiállítás általános meglepetést keltett; külön sikere volt a hercegi estélynek élénkséggel, mozgalmassággal, vidám

pezségével. A rendezés *Andorffy Péter* avatottságát, kiváló szakértelmét dicséri. A *Népszínház-Vigopera* büszke lehet a mai estére. Minden együtt volt. Utolsó zugáig eladott ház. Széles jókedv. És a siker igen nagy.

* **Constance de Linden**, a Magyar Színház vendége ma ismét olyan szerepben lépett föl, amelyben rosszul kell franciául beszélni. Ez a specialitása ennek a franciául játszó román eredetű, magyar születésű nőnek. A *Paris-New-York* című bohózatban lépett föl, amely az amerikai mobokat, protzokat figurázza ki. A pesti publikumot nem igen érdekelte volna ez a darab, ha lett is volna publikuma. Ma este ugyanis a Magyar Színházban közgyűlést tarthatott volna az Ujságírók Egyesülete, mert ujságíró, az volt szép számmal. Nem zavarta volna őket senki.

* **Vigszínház.** *Wolff Pierre* új színműve, az *Ingovány* (*Le Ruisseau*), amelynek első előadása pénteken, e hó 25-én lesz a Vigszínházban, a következő szereposztásban kerül bemutatásra:

Bréhant Paul — *Góth S.*, *Devilliers* — *Hegedűs Gy.*, *Fleury Denise* — *G. Kertész Ella*, *Madelaine* — *Gazsi Mariska*, *Germaine* — *Harmath Hedvig*, *Helén* — *Pécsi Paula*, *Edouard* — *Vendrei Ferenc*, *Briet* — *Fenyvesi Emil*, *Lucien* — *Tanay Frigyes*, *Henri* — *Szerémy Zoltán*, *Chambrey* — *Tapolezay Dezső*, *Hawthorne* — *Tihanyi Miklós*, *Miler* — *Balassa Jenő*, *Fanny* — *Komlóssy Ilona*, *Az igazgató* — *Szilágyi Vilmos*, *Armande* — *Sarkadi*.

Megörült a bírák előtt

Egy pénzhamisító bűnyűjét ma tárgyalták Szegeden. A vádlott hirtelen megörült és a bírákra rohant. Orvosok és börtönőrök fogták le

A szökött fegyenc bankógyára

— *A HIR* tudósítójának telefonjelentése. —

Szeged, október 22.

Rendkívül izgalmas tárgyalás volt ma a szegedi törvényszéken. Egy újdéki pénzhamisító banda bünpörét tárgyalták és az egyik vádlott: *Cziczéri Pál*, akit az orvosi vélemény is hibbant elméjének mondott, *dühöngeni kezdett, nekironított a bírának*. Éppen az elnebijos vádlott megfigyeléséről szóló véleményt olvasta föl *Balassa Péter* törvényszéki orvos, mikor kitért rajta az örület.

— *Én egészséges vagyok* — kiáltotta. Azért nem maradhatok nyugodtan, mert a testvéreim is a börtönben vannak és folyton ütök a fejemet. A feleségem és a gyermekem pedig éjjel-nappal ott állnak az ajtónál, folyton dörömbölnek, de nem bocsátják be őket. *Hallom a hangjukat, most is itt vannak, miért nem eresztik hát be őket?*

Ebben a pillanatban *vad erővel áttörte a korlátot*, amely a vádlottak padját a bírák emelvényétől elválasztja és *vérből forgó szemekkel rohant a bírák felé*:

— *Megöllek, ha üldöztök*, — ordította — ne rágalmazzatok!

Félelmes hörgésbe fult a dühöngő ember szava. Az elnök, a bírák fölugrottak helyükről és izgatottan hátráltak. A közönség padsoraiban nagy pánik támadt. A nők sikoltozva keresték a *lejáratot*. *Berger Mór* és *Balassa Péter* törvényszéki orvosok két börtönőrrel fölrohantak az emelvényre, hogy lefoghják a dühöngő embert, akit csak nehezen sikerült ártalmatlanná tenni.

Néhány pere múlva *Pókay Elek* elnök megnyitotta az időközben fölfüggesztett tárgyalást és *Hrabovszky Tihámér* ügyész izgatott hangon bejelentette, hogy a szomszéd szobában épp most tartott orvosi vizsgálat *Cziczéri Pált dühöngő örüllőnek találta* és azt javasolja, hogy a veszedelmes beteget szállítsák föl az országos elmeegógyintézetbe. A törvényszék ezt kimondta, a másik két vádlottat pedig az újabb tárgyalásig *szabadlőbra helyezte*.

Érdekes, hogy a pénzhamisító banda feje *Mártha Horvát István* egy *fegyházából szökött rab*, aki fényképező gép segítségével több mint száz ezer korona értékű hamis százkoronás bankót gyártott és azok közül 196 darab százkoronás bankóknál és adóhivataloknál értékesített.

TÖRVÉNY ELŐTT

A Lengyel-Polónyi-pör

Befejezték a vizsgálatot

Készül a vádirat

A Polónyi-Lengyel-féle sajtópörben dr. Kiss István vizsgálóbíró szombaton befejezte a teljes tíz hónapig tartó vizsgálatot. A múlt héten hallgatta ki a vizsgálóbíró a nagy pör három utolsó tanuját. Kettőnek, gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzóknak és dr. Jeszenszky Géza ügyvédnek vallomását már ismertették. Az utolsó tanu Popovics Sándor államtitkár volt. A bizonyítási eljárás során ugyanis Lengyel azt akarta bizonyítani Popovicsnal, hogy amikor a Gschwindt-gyár kitélepítéséről volt szó, Polónyi rávette Halmos János volt polgármestert, hogy intreveniáljon Popovicsnál. A Gschwindt gyárnak ugyanis roppant fontos anyagi érdeke fűződött ahhoz, hogy a drága telekvizonyok miatt nagyértékű gyárépületeiket a szeszkontignens megahagyása mellett kitélepítsék s olcsóbb telken építsék fel a gyárat. Halmos, Polónyi rábeszélésére tényleg fel is ment az államtitkárhoz, aki rögtön rájött arra, hogy a szeszkontignens megahagyása mellett, az állam horribilis módon megkárosodnék s ezért visszautasította Halmos protekcióját.

A vizsgálóbíró erre vonatkozólag hallgatta ki Popovicsot, akinek vallomását jegyzőkönyvbe vették. Ezzel a vallomással a nagy pör iratai lezáródtak s az ügyben több tanu már nem hallgatnak ki. Dr. Kiss vizsgálóbíró ma már végzésileg tudatta a felekkel, hogy a vizsgálatot befejezte s egyben felhívta őket, hogy jogukban áll lizenet nap lefolyásán belül a vizsgálat kiegészítését kérni. Az iratokat azonban a vádindítvány elkészítése céljából már ma elküldte a vizsgálóbíró az ügyészséghez. Ha a felek a vizsgálat kiegészítését nem fogják kérni, úgy a vádirat hamarosan elkészül s a szenzációs pör már december vége felé főtárgyalásra kerülhet.

Keleti Juliska válópöre. A legutóbbi cabaret-affér hőse: Máhr Nándor és felesége Keleti

Juliska énekesnő között tudvalevőleg válópör van folyamatban. A két házastárs között, amikor elfogyott a nagy vagyon, nézeteltérés támadt s Keleti Juliska azon a címen, hogy férje nem bírja őt tartani s iránta különben is engesztelhetetlen gyűlölettel viselkedett, a házasság felbontását kérte. Ez ügyben a polgári törvényszék a mai napra tűzte ki a békéltetési tárgyalást. Ezen csak Keleti Juliska jelent meg ügyvédjével. Mivel Máhr nem jelent meg, a bíróság ezt olybá vette, mintha nem akarna békéltetni. Ez alapon a békéltetési eljárást, mint célra nem vezetőt, beszüntették s most már a válás kimondására határnapot fog kitűzni a bíróság.

A tékozló fiu. Kellemetlen vendég állított be tavaly Biringer Mátyás vagyonos soproni földbirtokoshoz. A vendég a végrehajtó volt, aki két darab, összesen hatvan ezer koronás váltó erejéig foglalni jött Biringerhez. Miután ez kijelentette, hogy az aláírása hamisítva van a váltókon, bűnügyi vizsgálat indult meg a hamisítók ellen. Ezek egyike magának a földbirtokosnak a fia, Biringer Tivadar volt, a másik pedig ennek barátja Hász Jenő. A két fiatal ember a pénzt Monte-Carloban elkverte. A rendőrség mind a két hamisítót letartóztatta. Védőik dr. Visszai Soma, dr. Vaisz Sándor és dr. Mandel Elemér kifogásokat adtak be az ügyészi vádirat ellen. A vádtanács ma tárgyalta az ügyet s magánokirat-hamisítás büntetése címén vád alá helyezte a terhelteket s ellenük fenntartotta továbbra is a vizsgálati fogságot.

A KÖZÖNSÉG IRÁSAI

A főportás panasza

Tekintetes Szerkesztőség! Pallai Miksa, a Deák Ferenc-szálloda tulajdonosa (Aggteleki-utca 7. sz.) a múlt hónapban főportásnak fogadott fel Pallai, bár én erre okot soha sem szolgáltattam, szolgálatba lépésem első napjától kezdve a leggorombább módon viselkedett velem szemben. Folyton szidalmazott és elboesítással fenyegetett. Október 12-én egy katonatiszt jött a szállodába egy hölgy társaságában és szobát kért. Én hivatkozva a szálloda szabályaira és Pallai szigorú rendelkezésére, udvariasan tudtára adtam, hogy kívánságát nem teljesíthetem. Pallai tudniillik meghagyta nekem, hogy olyan férívendégnek, aki hölgygel jön s akiről nem vagyok tökéletesen meggyőződve, hogy az illető felesége, nem szabad szobát nyitnom. Ennek dacára, mikor a katonatiszt és a hölgy távozott, Pallai éktelen szidalmak közt reám támadt, amiért egyenes utasítására, nem teljesítettem a vendég kívánságát. S nyomban el is boesított a szolgálatból. Kérem a tekintetes Szerkesztőséget, adjon helyt panaszomnak, hádd tudja meg a közönség, hogy miképpen bánik el Pallai Miksa szállodás az alkalmazottaival.

Kiváló tisztelettel:

Meizner Ágost Alajos,
Rákóczi-ut 71. sz. II. 1.

Házbérnegyed előtt

Tekintetes Szerkesztőség! Nagy nyomorban élő, négygyermekes családapa vagyok, két hónapja már, hogy nincs semmi keresetem. Feleségem hetek óta nehéz betegnek fekszik a klinikán. Most jön a novemberi házbérnegyed s én a legborzasztóbb helyzet előtt állok. Kérem a tekintetes Szerkesztőséget, sziveskedjék leveletem közzétételét, talán a jószívű emberek még sem hagynak elveszni négy kis gyermekemmel együtt.

Kiváló tisztelettel:

Blázy János, pincér,
VI. Hajós-utca 27. I. 9.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatőzsdé

I. Készáru-üzlet

Szilárd irányzatban, egyes tételekben néhány fillérrel drágább áron elkelt 26.000 mm. buza. Rizs szilárd. Zab változatlan. Tengeri ártartott. Árpa forgalom nélkül.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 78 k. 24.70 K., felső, 500 mm. 79 k. 24.70 K., felső, 600 mm. 79.5 k. 24.70 K., felső 400 mm. 78 k. 24.70 K., 400 mm. 78 k. 24.70 K., 300 mm. 78 k. 24.70 K., 100 mm. 77.8 k. 24.60 K., 100 mm. 77.5 k. 24.40 K., 100 mm. 76.5 k. 24.30 K., 100 mm. 76.5 k. 24.30 K., 200 mm. 76.7 k. 24.20 K., 100 mm. 75.5 k. 23.90 K.

Pestvidéki: 200 mm. 79 k. 24.70 K., 400 mm. 79 k. 24.70 K., 100 mm. 79 k. 24.40 K., 500 mm. 78 k. 24.45 K., 200 mm. 77.5 k. 24.50 K., 600 mm. 78 k. 24.50 K., 1100 mm. 79 k. 24.70 K., 300 mm. 78 k. 24.30 K., 300 mm. 78 k. 24.70 K., 600 mm. 78 k. 24.50 K., 800 mm. 77.2 k. 24.35 K., 500 mm. 79 k. 24.70 K., 600 mm. 78 k. 24.70 K., 600 mm. 79.5 k. 24.70 K., 1000 mm. 76.5 k. 24.— K., 300 mm. 76 k. 24.05 K., 300 mm. 76 k. 24.10 K., 100 mm. 75.8 24.— K.

Raktárúru: 750 mm. 76.5 k. 24.25 K.

Rizs: 300 mm. 21.40 K., 300 mm. 21.30 K.,

Árpa: 400 mm. 15.60 K., 200 mm. 15.40 K., 100 mm. 15.60 K.

Készpénzfizetés mellett.

II. Határidő-üzlet.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötéseket történtek:

Októberi buza (1907)	23.88—24.06—23.84
Áprilisi buza (1908)	25.36—25.52—25.36
Októberi rozs	—
Áprilisi rozs (1908)	23.54—23.86—23.58
Októberi zab	15.74—15.80—15.74
Áprilisi zab (1908)	17.04—17.20—17.06
Májusi tengeri (1908)	14.18—14.28—14.20

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (46)

IX.

Az izgalom és az izgatás nagyszerű napjai következtek, János napokig nem feküdt ágyban, folyton beszélt, szaladgált, cselekedett, elemében volt. Néha az asszony nyakába csimpaszkodott:

— Eridj, pajtás, — mondá, — dolgom van.

Tíz ember, az egész vezetőség helyett dolgozott, látták és hallották, felismerték és egyszerre felülkerült.

— Nem is kétem, hogy igen okos ember vagy! dicsérte meg Éva-Zsófia, de kedves dicsékedéssel mindjárt hozzátette:

— De én is vagyok valami. Jó spion vagyok, hé?

Hordta a híreket, az információkat az elnöktől: „El kell menni a miniszterhez, ha nem eresztik be a küldöttséget, az se baj, de el kell menni!” „Privát levelet — naiv munkás levelet — kell írni a királynak. El

kell menni hozzá és az elnöki hivatalos váróteremben jelenetet csinálni!” „Most baj van, a jobb fizetésű ellenőrök békét akarnak, terrorizálni kell őket!”

A munkaszünetet könnyű volt megcsinálni, a derek, a hü és elégedetlen emberekkel. A sajtó is — egy darabig — gyönyörűen élesztette a mozgalmat. A közönség is napokig mellettük volt, egészen addig ki is tartott, amíg azt hitte, hogy győznek és legyűrik a merev, méltóságos, sőt gögös igazgatóságot. De rossz szelek kezdtek fújni, az elnök szóba sem akart velük állani, füttyült a kiarendált és szerződésekkel össze-vissza kötözött város utasításaira, még a miniszter figyelmeztető kérésére sem felelt. „Majd adja olcsóbban is!” szolt János és a törzskarnak még hozzátette:

— Én tudom, amit tudok!

Tudta, hogy a végletekig kell vinni a dolgot és munkába nem szabad állaniok, a mig meg nem szakadnak, azaz addig, mig okos és okatlan, számitó és naiv egyaránt kétségbe nem esik a társaság sorsán és papírjainak értéke le nem megy az utolsó határig. A kocsi vezető tele volt bizalommal, de voltak órák, amikor mégis nyugtalanokdott: izent a feleségével:

— No, mi lesz?

— Várjatok. Még várni. Tartsatok ki.

— Félek ettől az embertől mégis. Egyszerre félek. Hogy tud így komédiázni?!

— Mit félsz? A markunkban van!
— És mi az övében.
— Elárulhat bennünket. És akkor ket-
tőnket agyonvernek.

— Előbb öljük meg mi őt — ketten.

Elhallgattak, egymás szemébe néztek és a dolgok tovább folytak. Mind rosszulbul, mert az asszony és a gyerek mindent elront. Karácsony jött, sietve közeledett és a családos alkalmazottakon már előre sirdogált az asszony és a gyerek:

— Mi lesz?

— Komiszkenyér lesz a karácsonyi kalács, talán az se! Kénytelenek voltak odavágni a választ a máskor békeséges és gondos családapák. A sok rendes, majdnem konzervatív hajlamú és polgári érzésű ember, akikből a villamos összetoborzotta az alkalmazottait: egyszerre visszavágyakozott az igába, amely mégis csak biztos volt. Igen jelentős részük elégedetlen volt — az elégedetlenséggel. Sokan még megaláztatás révén is vissza akartak kérkedni. Jött a karácsony és jöttek az asszonyok meg a gyerekek, szomorkodtak, vagy örvendtek előre. A szomorúságot még ki lehetett állani, de az ostoba gyereknép vak örömet nem...

— Dolgozzunk, dolgozzunk, fogjunk munkába, nem lesz ebből semmi! hallatszott a sztrájkanyagokon, mind hangosabban hallatszott a szó. János prédikátor et-

Korányi és Fröhlich Redőnygyár Budapest, VI., Gyár-u. 12L

TELEFON SZÁM: 23—76.

Ajánlja többszörösen kitüntetett „HUNGARIA” magy. kir. szahalmazott és védjegyzett önműködő hydr. és pneumat. ajtócsukó, ablakszellőztető, napellenző, lakatosáru, ajtó- és ablakredőny-gyártmányait, Tessék képes árjegyzéket kérni!

Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza (1907)	23.84—23.86
Áprilisi buza (1908)	25.36—25.38
Októberi rozs (1907)	—
Áprilisi rozs (1908)	23.58—23.60
Októberi zab (1907)	15.74—15.76
Áprilisi zab (1908)	17.06—17.08
Májusi tengeri (1908)	14.20—14.22

Gabonaforgalom

1907. október 20-tól október 22-ig.

	Erkössöt	Elszállított
Buza	21753	—
Rozs	4426	304
Arpa	9957	201
Zab	11431	—
Tengeri	276	202
Liszt	2518	6317
Korpa	100	1778

Délutáni határidőzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró ár-folyamok:

Októberi buza (1907)	23.82
Áprilisi buza (1908)	25.24
Októberi rozs (1907)	22.16
Áprilisi rozs	23.44
Októberi zab (1907)	15.74
Áprilisi zab (1908)	17.08
Májusi tengeri (1908)	14.22

A budapesti értéktőzsde

Szilárd amerikai jegyzések hatása alatt a mai tőzsdén szilárdan indult, minthogy azonban az itteni piacon megint nagymennyiségű áru került a piacra, az irányzat gyengült, sőt a déli tőzsdén már lanyha volt. A helyi piacon folytatódott a kénysereladások vannak, s ez az árak lényeges esését vonta maga után.

Előzőzsde:

New-York szilárd.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 634.50—636. Magyar hitelbank 742.50—744.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 462.50—463.50. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 409.50—412. Osztrák-magyar államvasút 655.25—656. Déli vasút 150—151. Rimamurányi vasút 541.50—543.50. Magyar koronajáradék 92.47 1/2—92.52 1/2. Közúti vasút 519—520. Hazai bank 271—273.75. Orosz járadék 86.25.

Déli tőzsde:

Helyi eladások folytán lanyhult.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 635.75—632.75. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 460.50—461. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 401—410. Osztrák-Magyar államvasút 655.25—653.50. Déli vasút 150—151. Rimamurányi vasút 541.50—542.25. Közúti vasút 518.25—520. Városi villamos vasút 272—272.50. Hazai sorsjegy 741—742.75. Keresk. részv. 580—584. Drasche 445—446. Magyar aszfalt 160. Salgó 551—554. Weitzer vagon 320.

elcsittította őket, tisztá baritonjai, a közönséges életből vett hasonlati elfőditették és meg-meggyőzték társait, amíg hallották. Háta mögött azonban már bíralták, szidták és rákényszerítették, hogy az utolsó adutját is kiadja:

— Biztosan tudom, hogy győzünk. Nem mondhatok mást, esküszöm rá!

A sztrájkanya elcsendesedett, egyszerre valami rekedt hang közberikoltotta:

— No, már most jól vagyunk. János esküszik! Főzzetek az esküjéből, vegyetek egy pár cipőt az esküjéből!

Nevettek és kiabáltak, János megpróbálta kapacitálni a munkátlanságban kifáradt embereket, aztán szépen, egeruton otthagya őket. Szokatlan időben hazament, hogy elküldje feleségét az elnökhöz: eddig van és nincs tovább, nem bírják a sztrájkot, meg kell adni az alkalmazottaknak, ami meg volt ígérve, titokban előre. Éva nem volt otthon és a házban nem tudták, hol jár. Délután ötre járhatott az idő, már sötét volt. János össze-visszajárkálta a helyeket, ahol feleségét találni vélte. Végre a verejtékes homlokára ütött:

— En bolond! Az elnöknel van. En küldtem hozzá a délelőtt. Odamegyek, voltaképpen nekem kell vele beszélnem, most már nekem!

Életében talán először egylovas kocsiába ült és a házhoz hajtattott, amelynek címét nem titkolták el előtte. Nem kérdezősködött, nem mert, ment a szimatja, az érzése után és nem is kételkedett abban, hogy a lakásban, amelyet keres, rátalál. A ház a belvárosban állott, egyemeletes volt. Felfutott a lépcsőn és az egyik ajtó kilincsét megnyomta. Nem nyílt. Kereste a csengőt, nem találta. Azonban lakatosmesterember volt, a zár régi és egyszerű, a tollkésével egyszer-

Bécsi értéktőzsde

Bécs, október 22. 4 2/2% papír járadék 95.75 4% oszt. arany jár. 114.—. 1860. sorsjegy 148.75 Osztr. hitelsorsjegy 444.—. Angol oszt. bankrészv. 293.50. Bécsi Bankvein 527.25. Osztr.-magy. bank 17.61. Déli vasút 148.75. Duna gőzh. társ. 1008.—. Dohány részv. 403.—. Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bank váltók 117.15. 4 2/2% ezüst jár. 95.75.—760 Osztr. koronajáradék 96.—. 1864. sorsjegy 255.50 Osztr. hitelint. részv. 632.05. Union-Bank 533.50. Osztr. Ländlerbank 417.50. Osztr. m. áll. vasút 652.75. Elbe-völgyi vasút 425.—. Alpesti részv. 601.—. 20 frankos 19.20. Londoni váltóár 240.35. Lipótkohó —. Török-sorsjegyek 183.10

Bécs, október 22. 4% arany-járadék 109.95 Tiszai és szeg. köles. sorsj. 141.—. Magy. hitelb. részv. 741.—. M. lesz. és váltó részv. 460.—. Rimamurányi 541.50. M. cukoripar —. Adria hajózási r.-t. 400.—. Magyar koronajáradék 92.45. 4% magy. földteherm. kötv. —. M. nyer.-k. sorsjegy 191.25 Kassa-Oderb. v. részv. 354.—. M. keresk. bank 32.80 M. Jelzálogbank 405.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, október 22. (Zárlat.) 4 2/2% papírjára. dék 97.50. 4% oszt. arany jár. 96.90. Osztr. hitelb. 199.10. Déli vasút 29.—. Orosz bankjegyek 216.60. 4% új orosz kölcsön 71.25. Disconto Commandit 172.10. Dynamit Trust 161.75. Harpeni 203.74. Unifikált török jár. 93.10. 4 2/2% ezüst járadék 95.75 4% magy. arany jár. 92.40. Magyar koronajáradék 92.60 Osztr. m. államvasút 140.—. Bécsi váltóár 85.25. Olasz járadék 102.10. Alt. Villamos Edison 199.—. Gelsenkircheni 196.75 Laurakohó 224.90.

Rum és legfinomabb likőr
előállításához küld utasítást
INGYEN
WATTERICH A. Budapest VII., Dohány-u. 5.

Soványosság
Az egyedül eredménytől kisért szer a dr. WILLIAM HARTLEY tanár amerikai orvostudománya. Soványak tartós, szép test testüdomonkat nyertek: hűgyek remek kelet, 6 hét alatt 20 kiló gyarapodást értett el. Városszájosság, idegesség, sápkór ellen és gyomorbetegségeknek nélkülözhetetlen szer. Kintutelve Chicago, Berlin, London és Hamburgban. Köszönőlevelek minden országból. Ára dobozonként használati utasítással 1 Ft 10 Kr. Főraktár:
BALÁZS MÓR D., Budapest,
István-ut 11., II. emelet 1.

riben, egy fogással kinyitotta. A szükség, hogy az elnökkel beszéljen, hajtotta előre és nem is engedte, hogy gondolkozzék. Az előszobában mégis megállott, sötét volt ott. De a lakásban lenni kellett valakinek, a régi ajtó alul nem jól csukódott, a belső szoba világossága kisugárzott.

János, maga se tudta miért, lábujjhegyen ment előre. Kopogtatott, de választ nem várva benyitott. Nem ingott meg, nem dörzsölte meg szemét, állott és látott.

A méltóságos ur a földön ült és kivörösödött arcán nyugtatta Éva-Zsófia fehér lábát. Az asszony szeméi csukvák, nem látja őt, szempillái idegesen vibráltak . . .

Mindhárman egyszerre kiáltottak fel. Állati hangok és itt a villamos regényének egészen új fejezete kezdődik, amely föllángol a vérben, elmélyed a gyilkosságban, kicsap medréből egészen a hatalmas halálig, amíg ellaposodik a modern börtönrendszerben.

Az olvasó talán nem veszi rossz néven, ha az író itt elhagyja a villamost és feleségét, mert úgy érzi, hogy nincs ereje az örültség szélén fölviharzó szenvedélyek hangjait visszaadni és azt is, hogy a kétszer kereszteltből mint lesz kétszeres gyilkos, nem látja jól. Ugy rémlik neki, mintha a kést, amely föl villan, nem egy munkás becsületes, tiszta kéz forgatná meg, hanem egy pathológiai folyamat, amely elérkezett a szabályos kiterési ponthoz . . . Ami pedig a halált illeti, az író bocsánatot kér, de nem szereti többé a halált. Átok a legszebb pusztulásra, átok a végre, amely szétrobantja a gyönyörű — bármily aljas, mégis gyönyörű — embert, átok a dicsőséges halálra és ha a legnyomorúságosabb is, éljen az élet!

(Vége)

Magyarnak Pécs. Nemetnek Bécs.
!! Ne küldjük pénzünket külföldre !!
Figyelmeztetem a n. é. közönséget arra, hogy külföldi cégek ábráimat utánozzák, s így ezek egyformák, csak-hogy az árjuk a valóságban silány és értéktelen!
8 kor. 12 kor. 20 kor.

Domboru, legdivatosabb valódi 14 karátos arany karikagyűrű. Tetszés szerinti vésés ingyen! Ujbőség kis papirszálgal megránerhető
Schönwald Imre, Pécs
órás-mester és ékszer-gyáros.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK
egmagasabb helyen és időt folyásoknál befelecsendő, és nélkülözhetetlen gyógyszernek a
SANID TOKOCSKÁK
bizonyítanak. Egy dobozt (100 labdac) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kezdő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híres dr. TIRKÓ-féle 6 labdacok. Egy üveg ára 10 korona, ktlá a
„MAGYAR KIRÁLY” gyógyszer-tár, Budapest, V., Marokkói-utca 2/c. sz.

A FIDIBUSZ
1905—1906. évi teljes évfolyama megjelent
DÍSZKÖTÉSSEN - Ára 5 Kor.

INGYEN
diszkrét és bérmentve küldjük rendkívül érdekes tartalmu ábrák- és használati utasítással ellátott árjegyzékünket.
GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR. OCLUS. NŐI ÖVSZER 3—5 kor. feltétlen megbízható valódi angol és francia gyártmányok.
„NAKIRA” Örv. védett férfi-övszer különlegesség, valódi indiai paragummiból feltétlen megbízható, tucatja... 12 K
MINTAGYÜJTEMÉNY 12 drb legfinomabb övszerből 4 korona.
UTERUS-SPRAY eredeti törv. védett női különlegesség 14 kor.
Universalis-sérvkötők páraátlak, kis gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is elzárható. Egyoldatu 5—12, kétoldatu 10—24 kor.
Műlábak, műkezek, egyenestartók ferdén nőteknek, támgépek, stb. stb. Haskötők, gummiharisnyák stb. Irrigátorok, betegápolási cikkek kaphatók.
Magyar Orvosi Műszertár Budapest VII., Rákóczi-ut 32.
Poncos címre és a veres keresztre figyeljünk.

18 forinttól
mérték után készítjük a legelőzansabb férfi-öltönyt, téli-kabátot, felöltőt francia-angol- és hazai szövetekből.
28 forinttól szalon, Ferenc József, frakk és zakkertöltönyt a legfinomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Nagy sítóny készpénz rendezésül szabásunkat nagy mintagyűjteményvel vidékre is küldjük.
GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydíófa-utca 3.
Női övszer. Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgáltatást
Melussa-Ovale. Minta oktatással egvtt K. 2.40. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési i. odája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10010
A gyomorbaajt kiöl!
a „TAKÁTS”-féle szab. állítható gyomorvédő-öv, HATÁSA RÖGTÖNI.
Minden élet-vezérléses gyomor- és has-betegség ellen. Nem-lassza elsenki meghozatni mert áldani fogja a találmányát. Ára férfi v. női I. számú 4. kor. II. sz. tulkövértormelőkre 5 korona. Aki e lapra hivatkozva a pénz előre b küldi, portómentesen megküldi v. utánvéttel a feltaláló. Címe:
TAKÁTS DANIEL NAGYVÁRAD, Sorompó-u. E CIM MEGÖRZENDŐ.
34 korona
egy divatos férfiöltönyt vagy felöltőt mérték után, remek szabásban, finom gyapjaszövetekből
Rosznér D. és Társa férfi szabónak, Budapest, VI., Váci-körút 37. Veszünk zálogpénzűlát mindenféle nyersáruról. 20820

SZÍNHÁZAK

Szerda, 1907. október 23-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

VÁRSZÍNHÁZ.

Pillangó kisasszony.

Opera 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

(Vig-Opera).

A sárga domino.

Operette 3 felvonásban.
Kezdeté 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Dorian Gray

Kezdeté 1/8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Josef kisasszony,

a feleségem.
Vigjáték 3 felvonásban.
Kezdeté fél 8 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A hálás utókor.

Vigjáték 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A tenger.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Modern Színház - Cabaret

Andrássy-ut 69.

Három istennő. Prolog. Irta és előadja Pálmay Ilka. A trónörökös. Eletek. Irta Szomaházy István. Drágaság. Pesti jelenet. Irta Molnár Ferenc. Jas prima noctis. Operette. Irta Heltai J. és Szirmai A. — Cabaret-számokban fellépnek:

Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Keleti Juliska, Vörös Ily, Nyáray Antal, Kardos Andor, Súlyom Márton.
Kezdeté 9 órakor.

KELETI-SZÍNHÁZ.

VII., Baross-tér 15.
Telefon 88-90.

A bikaviador tragédiája.

A Lethe vize.

Minden kezdet nehéz.

Életmentő örült. — Chrysanthem. — Az ördög mulat. — A modern Tell. — A gyermek sorsa és még legalább két, az utolsó órákban érkezett attrakció
Kezdeté 5 órakor.

Eldoradó (Csoda) Színház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 64.

Áz ujjkor legnagyobb csodája

élettelen alakok

a szípadon megjelenve, dalokat és operetteket úgy mint élő emberek adnak elő Kezdeté este fél 6 órakor éjél 12 óráig. Naponta előadás változatos műsorral. Minden estétörtékn nagy gyermek-előadás.

HERSCH SAMU, igazgató

Mag arország-Ausztria egyedüli vezérképviselője.

Mint kiválóan szép őszi ujdonságokat hozzuke 2 remek modell aljat.

Paris London

Slikkes divattal gyönyörű faconban izlésesen díszített oldalrészekkel és gazdagon berakott sztrnyiló szögelyekkel. Az alj a kelméhez illő selyemmel, hársónnyal izlésesen vagy bőrrrel paszpólirozható, esetleg paszpóli dísz nélkül készíthető.

Ugy a „PARIS” mint a „LONDON” 8 korona, kitűnő minőségű lodenből, fekete, sötétkék, szürke, drapp és barna színben, vagy legdivatosabb angol mintázatú főrúhaszövetekből szürke, drapp és oliv színekben. Aljaink kitűnnek extra jó szabásuk és pontos kivitelük által. Minden egyes darab mérték után készül, melyhez szükséges a schlüss, csipő bőség, elő- és hát hossza a szoknyának, továbbá a szín előírása.

„ZUR SCHOSSENFABRIK”

Wien, XVI., Neulerchenfelderstr. 2.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Magyar levelezés. Magyar levelezés.

UNGÁR LIPÓT

női divatáruháza
Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 2.

Külön - Souterain: (Bejárat Város-
osztály. ház-u. sarok.)

olcsó női divatcikkek és gyermek-konfekció

LEGUJABB

Őszi raglán	K. 12.—
Kosztüm	24.—
Rövid télikabát	16.—
Hosszu télikabát	24.—
Peluche-kabát	24.—
Szőrmekabát	40.—
Estélyi köpeny	40.—
Gyermekköpeny	8.—
Gyermek-paletó	12.—
Aljak	6.—
Bluzok	8.—
Pongyolák	10.—
Szőrmecollier	6.—

és följebb.

Szabott árak!

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
UDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órakor. UDONSÁG!
Ujdonság! Ma és mindennap 9 1/2 órakor. Ujdonság!

Biztos diagnózis
bohózat írta: Cagliostro.

Végül 11 órakor!! Szenzáción!!
„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: SATYR.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új szülő számaikkal.
Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.
Az 1. emeleti CASINO DE PARIS megnyit. Kezdeté fél 12 órakor, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek fellépte.

Badacsony - kávéház

VII., Erzsébet-körut 41. sz.

Ma és minden este

Nagyszombati BARNALACI

volt állatorvostanhallgató vezetése alatt Balázs Pista 12 tagból álló zenekarával hangverseny.

Családok találkozóhelye! Polgári árak!

Számos látogatásért s összes volt kollégái és jóbarátai szíves támogatásáért esd

Nagyszombati Barna Laci.

Magyarország legnagyobb cipő-raktára

DÓCZI

BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 10.

Férfi oipők:		Kor.
Borjubőr füzös, sima v. betétes cugos	8.50	8.—
Amerikai boxbőr, cugos 9.50, füzös	10.—	10.—
Francia sevro cugos v. füzös 10.—, gombos	11.—	11.—
Posztó, bőrrrel körül 8.50, orozzlakkal	9.50	9.50
Eredeti amerikai cipők, széles talppal	13.—	13.—
Női oipők:		
Zerge v. borjubőr, füzös v. cugos	7.—	7.—
Amerikai boxbőr, füzös v. cugos 8.50, gombos	9.—	9.—
Francia sevro, füzös v. cugos 9.50, gombos	10.—	10.—
Posztó, körül bőrrrel 7.50 orozzlakk	8.—	8.—
Férfi oszrmák:		
Bagaria bőrből, erős dupla talppal	18.—	18.—
Halinából, többféle kiállításban	13.—20.—	13.—20.—

és följebb.

Nem megfelelő árut készséggel becserelek. Százéves eredeti fényképpel ellátott, remekül kiállított képen nagy árjegyzéket a hóban jelenik meg. Előjegyzéseket már most elfogadjuk.

KÉZIMUNKA

vétele előtt hozassa meg új nagy képes árjegyzéket, mely 272 oldalon 1860 részletesen körülírt rajzokban sorolja föl a női kézimunka összes anyagait és teljes utbaigazítást nyújt azon vevőknek, akik megrendeléseiket személyesen nem eszközölhetik.

Alapított 1893. Vidékre bérmentve és ingyen.

BÉRCZI D. SÁNDOR

női kézimunka-nagyiparos

BUDAPEST, VII., KIRÁLY - UTCA 4. SZ.

D. M. C. Encyklopédia. 610 oldalú és 880 ábrájú magyar tankönyv, melynek segítségével az összes kézimunkákat el-sajátítani és tanítani lehet. Angol vázson díszkötésben K. 2.—
A magy. kir. közoktatásügyi miniszterium 20575. sz. a. ajánlva.

Viktória szmyrna-munka és magas him-zsre kittingő kézi himzőgép 6 K.
Vidékre kiválasztásra is küldök.

Gramofonokat fonográfokat

Legjobb és legújabb kivitelben, gyári árban, előnyös részletfizetésre is szállít

Waldmann Gyula hangszerosztálya

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 45. és 47.

fonográfok 7 K-tól 150 K-ig, gramofonok 40 K-tól 300 K-ig, képesárjegyzékinyven.
Legújabb felvételi lemezek és hengerek nagy választékban. Javítások elfogadtnak.

Vértess-féle sósborszesz Minden házban szükséges

BENOID-GÁZ

FÉNY! Budapest, Andrássy-ut 17.

HŐ! ERŐ!

Budapest, Andrássy-ut 17.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert éretült semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Apróhirdetési levelezőlap
A NAP vagy A HIR részére kapható minden dohánytőzsdében. Érvényes 10 szóig, ára 20 fillér

Olcsón levelezhet
mindenké, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Házasedhat
mindenké, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Állást kaphat
mindenké, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Betöltendő állást
hirdethet a legsikeresebben
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapja után.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Oktatást
nyerhet mindenki, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Butor
legolcsóbb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Adás-vétel
legolcsóbb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Lakás
egolcsóbb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Pénzkölcsön
legolcsóbb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Gyümölcs
legolcsóbb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Üzlet
legolcsóbb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Ingatlan
legolcsóbb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Levelezés

Fiatal csinos
hölgyet szerényen támogatnék. Találkát „Szalmaöveg” jelleggel a kiadóba kérék jelezni. 11799

Házasság

Házasságokat
ingyen közvetít a „Házassálandók Ujságja” Budapest, Lilliom-utca 54. Kérjen mutatványszámot. 271

Állást keresők

Házvezetői állást
keres megbízható ízr. özv. asszony. Szíves megkereséseket „Anyahelyettes” jelleggel a kiadóba kérék.

Házmesteri

Vagy ahhoz hasonló állást lakásért keresek. Mészáros Mihály könyves. Budapest, Alsósás-utca 1. 18630

Betöltendő állások

Kastélyfelügyelői.
portási, házfelügyelői, hivatalos, ellenőri, raktárnoki állások mindig olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Papirkereskedősegéd
vidékre azonnal beléphet. Lakás és ellátás biztosítva. Bárholonnan működés. Rövid ajánlatok „Debutista” jelleggel a kiadóba kérék.

Bizalmi

állásokra kerestelek pénz-árnyalók, raktárnok, ellenőr és felügyelő. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13. szám.

317 állásról

ma megjelent az Országos Pályázati Közlöny. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, Nap-utca 13.

Gazdatisztek

nős és nőtlének kerestelek. Nagymező-utca 25. 369

Számtartó

kerestelek. Krakauer Nagymező-utca 25. 308

Oktatás

Cimbalom-tanító
tanít kitaláló módszer szerint kottából, vagy cigányosan mérsékelt áron, úgy saját lakásán mint házon kívül. H. rom hónap alatt biztos eredmény. VII. Óvodá-utca 19 III. em. 32. 668

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgári, egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letévesztéséhez igényelt tárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanítást kitaláló filológus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vételnek fel. A bűnművelés eredményeket igazoló okiratok e lakásban megtekinthetők. Goltzén Henrik, Budapest, VII. Damjanich-utca 39., II. emelet 10. 29035

Polgáriskolai,

reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi egyéves önkéntességi képzésű tanítványok, mindenféle pótló- és javítóvizsára a legközelebbi idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. szám I. em. 3. 10182

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépírási-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai rendszer tanárok által oktatott szakmunkások. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelberger Szakiskola, ez előtt Gyár-utca 4., (most kizárólag Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vizyázzunk! A szakiskola irógépegektől más utazott neví tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Nyitva sepi. 1-től július 1-ig.

Stenográfia

Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíró-iskolája a „STENOGRÁFIA” országos Gabelberger magyar, német gyorsíró és gépírési iskola. Kereskedelmi szakmunkások.

VII., Kazinczy-utca 8. I. em. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-rendszertű iskolával.)

Butor

Különféle butorok
azonnal olesón eladó. Privát! Sándor-utca 39/A. 13dsz. 5. ajtó.

Modern

alig használt hálszoba- és ebédli-butor eladó. Megtekinthető délután 2-4-ig. Heller, Rottenbiller-utca 3. földszint.

Régi butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3. sz. földemelt. Vétel és adás. Polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, esztétikus, tükörök és régi-és új, 30 százalékos megtakarítás. Telefon 82-13. szám. 133

Új rendszerű BUTORHITEL.

Butorok csak a legjobb kivitelben kaphatók készpénzért v. banknál törlesztendő részlete BALÁZS és TÁRSA butorraktárában Budapest VI., Révay-utca 3. szám. Váci-kört mellett.

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak maradósna, miáltal a butort mindenkinél készpénz-árban számíthatjuk. A bankkölcsönt sem részlegjés sem egyéb költség nem terheli.

Butorok

hálo-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, irodaberendezések, rez- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök, borganiturok eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ

VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e. (Kazinczy-utca sarok.)

Butorudvar.

Teljes lakberendezések készpénzért és kedvező részletfizetésre, nem felemlít árban kaphatók Schwarz Lipót és testvére kárpitos mester és butorkereskedő, Budapest, Hársfa-utca 37. Árjegyzék 60 fillér.

Modern

alig használt hálszoba- és ebédli-butor eladó. Megtekinthető délután 2-4-ig. Heller, Rottenbiller-utca 3. földszint.

BUTOROK

Műbutorkereskedelmi Részvény-Társaság Budapest, IV. Váci-utca 9. Nagy vásárlók asztalos, kárpitos és díszbutorok, továbbá híres festőművészek képeiből. Eladás készpénzért és részlete. Állandó kiállítás. Butoralbum 1. kor. Megrendelések vidékre.

Adás-vétel

Pongyolák
Barchendböl K 6
Flanböl 7
Szővetekekből 8
Delainböl 9
Magyar Bútoripar Vállalat Epest, IX., Üllői-ut 15.

Méhek

20 erős jó család, négyes Neisser-kaptárban, tavaszig elegendő mézzel ellátva, családoként 20 koronáért eladó. Cím: Szentörinezi. Budapest, Központ-szálloda. 11394

Turuló

Toscselky József képviselő ur írja: Igen jó hasznát veszem. Legkittinőbb horvát-császár kenőcs, darabja 1 K. Sulyok, Rakóczi-ut 24. 5016

Billiárd-asztal

jó állapotban olesón eladó. Sándor-utca 39/A., földszint 5.

Zongorák

harmoniumok, pianók, esetleg részletekért kaphatók. Horváth hangszerésznel Erzsébet-kört 2. 10593

Barackpálinka

kezeskényű egy éves 2 hektó eladó Cím: Szelei Imre Kezeskény, IX. Lőrinc-sor 295.

Szabó

és ipari fuzenec rendeljen Weisz és Vidor cégnél Telefon 52-49-

Pénz

Pénzkölcsönt

300 koronájú, kereskedőknek, iparosoknak, üzletemeseknek, segédeknek, minden szakmából, gyári alkalmazottaknak, vidékre is. Singer, Huszár-utca 1. Válaszbélyeg. Kereskedők, tisztviselők rövid lejárattal is. 18392

Személyhitel

magánpénzt, kezes nélkül is, 24 óra alatt megszerzek 1-2-3 havi lejáratú. Bankkölcsönt 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, részvényszerűságtől, nem szöveteleztől. Márton, Rottenbiller-utca 12., I. 14 szám. Telefonszám 84-66. Betáblázásokat házra, földre, telekre, II., III. helyre is két nap alatt elintézek olesó kantra. 10.005

Pénzkölcsönt

kezes nélkül is banktól és privától gyorsan szerzek. Márton, Rakóczi-ut 65. Válaszbélyeg. Telefonszám 61-75. 303

Pénzt butorra,

kezesre, varrógépekre, kerékpárookra, könyvekre és bármely tárgyra, melyeket nálam be-raktároznak 8 százalékos meli t-Tauber és társa VII., Baross-tér 8., I. emelet. Telefon 97-66.

Készpénzkölcsönt

kaphatnak minden rendszeres foglalkozású hitelképes egyének tisztességes kamatra, heti egy korona törlesztésre, kezesek nélkül is, szükség esetén viszonykezes is szerzünk. Általános Hitelszerző Vállalat, törvényesülleg bejegyzett cég. Dolány-utca 90. 291

Pénzkölcsönt

rövid lejáratra. Törlesztés és jelzőkölcsönt I. és III. helyre is, valamint tisztviselőknek fizetési előlegeketi ugy helyben, mint a vidéken, saját információra aznap folyosítottak. Bank- és váltóbizományi ház. Farkas, VII., Wesselényi-utca 17. Válaszbélyeg/ Telefon. 660

Lakás

Szobát

ebédkoszttal keres magánhivatalnok Rakóczi-út közelében. Ajánlatok „Szerény”-nek kiadóba. 5014

Szépen

berendezett, az előszobából különbejárattal, kétablakos, butorított szoba, intelligens ur-nél két urnak azonnal kiadó, esetleg teljes ellátással. VII., Akácfá-utca 24. II. 13.

Két szoba, konyha,

azonmál átvételre kerestetik. Cím: Hernád-utca 55., 119.

Üzlet

Biztos egzisztencia,
Hevesmegyei nagyközsgében, más vállalat miatt eladó egy 18 éve fennálló korszerű füzéruzet (trafik- és bélyeg-eladási engedéllyel), a házal együtt, a melyben a korszerű és a füzéruzet-helyiségén kívül szóp urilakás van, több melleképület, pince, fűtőrendszer és szép nagy kert. Bővebb felvilágosítás o lap kiadóhivatalában.

Különféle

Fogműterem

Parisban oklevéllel kiténtve. Hársfa-utca 40. I. 5. 10594

Költözések

és beraktározások olesó árban elfogadhatnak. Bővebbet Eötvös-utca 19., szeszraktárban. 9794

Ügyes

fodrászó ajánkozik mérsékelt díjazásért. Stern Miksné Almássy-tér 12. I. 8. 906

Urak!

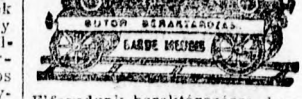
Fel a szemekkel! A világon egyedülálló magánkezelés, a férfiere azonnali helyreállítására a Cr. Lückesch Floricitin-tabletták által. Jótállás 3-szoros. Minta és oktatási füzetke 4.40 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, vagy a Draschner Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által

E. Than, Wien, III., Postfach 5.

10004

Beraktározási

előlegező- és butorszállítás vállalat.

Bővebb beraktározásra buorok, varrógépet és mindennemű árukat. Adunk azokra kölcsönt 7% évi kamattal ugy helyben, mint vidéken.

HELLER TESTVÉREK,

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1, Rakóczi-(Kerapesi)-út sarok. Telefonszám 79-85.

35 korona

egy divatos férfiföltöny vagy felöltő mérték után romek szátsáshn, finom gyapjuszőveteleiből.

FRIED ARMIN

szabómesternél Budapest, Váci-kört 39 H. Vidékre mintak bérmentve. Három oltány rendelésnél éves vasati jeggyel ellátott szabásom költségmenten odautazik.

MAGYAR

TEXTILIPAR.

Folyóirat. 10008
A pamut-, gyapjú-, lenkender-, selyem- és jutaipari és kereskedelmi közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken.

Megjelenik havonta 2-szer. Előfizetési ára egy évre 12 kor.

30 korona

finom szövetele divatos férfiföltöny vagy felöltő mérték után romek szátsáshn és finom kivitelben „Hazai Versenyzabóság” Budapest, VII., Thököly-(Csömör)-út 3. szám I. em. - Vidékre mintak bérmentve.

„THE ROYAL”

beszélőgép

A legújabb modelleket szigorúan az eredeti gyári árakon 45% árleszállítással szállítunk havi 8-10 kor. részletfizetésre is, vidékre is bérmentve.

Láng Jakab és Fia

grammofon nagykereskedők Budapest, József-kört 41. Fióküzletünk: VIII., Baross-tér 4 sz. és Budán, Zsigmond-ut. 9. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legolcsóbb hirdetési mód!

Nem kell a kiadóhivatalba fáradni, mert minden dohánytőzsdében kapható.

A NAP

A HIR

Apróhirdetési levelezőlapja

A hirdetés a levelező-lap beérkezése napján jelenik meg.

ÉRVÉNYES 10 szóig. Ára csak 20 fillér